

Πρακτικές γραμματισμού για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία και όχι μόνο στη συμβατική τάξη με τη χρήση των εικονοβιβλίων

Δρ. Μαρία Χατζηαναστάση
Εκπαιδευτικός
Συνεργάτιδα Πανεπιστημίου Λευκωσίας
Εξωτερική Συνεργάτιδα Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
hadjianastasim@unic.ac.cy

UNIVERSITY of
NICOSIA

Μύθος ή αλήθεια;

«... τα εικονοβιβλία χωρίς λόγια είναι κατάλληλα μόνο για πολύ μικρά παιδιά ή ίσως για παιδιά που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο εκμάθησης μιας νέας γλώσσας και αυτού του είδους το κείμενο είναι ελάχιστα χρήσιμο όταν πρέπει να διδαχθεί η «σωστή ανάγνωση».

(Arizpe & Ryan, 2018)

Ομάδες διδασκαλίας Ελληνικής ως
δεύτερης σε σχολείο ΔΡΑΣΕ+

Συμβατικές τάξεις με πλειοψηφία
μαθητών με μεταναστευτική
βιογραφία

Πρακτικές
γραμματισμού με τη
χρήση εικονοβιβλίων

Συμβατικές τάξεις με περιορισμένο
αριθμό μαθητών με μεταναστευτική
βιογραφία

Ομάδες ενισχυτικής διδασκαλίας στο
πλαίσιο του προγράμματος
λειτουργικού αλφαριθμητισμού

Πρακτικές γραμματισμού με μια λέξη

Τι θεωρούμε πρακτικές
γραμματισμού;

Θκανάρουμε το qr code και
καταγράφουμε παραδείγματα
πρακτικών γραμματισμού
χρησιμοποιώντας μόνο 1 λέξη.

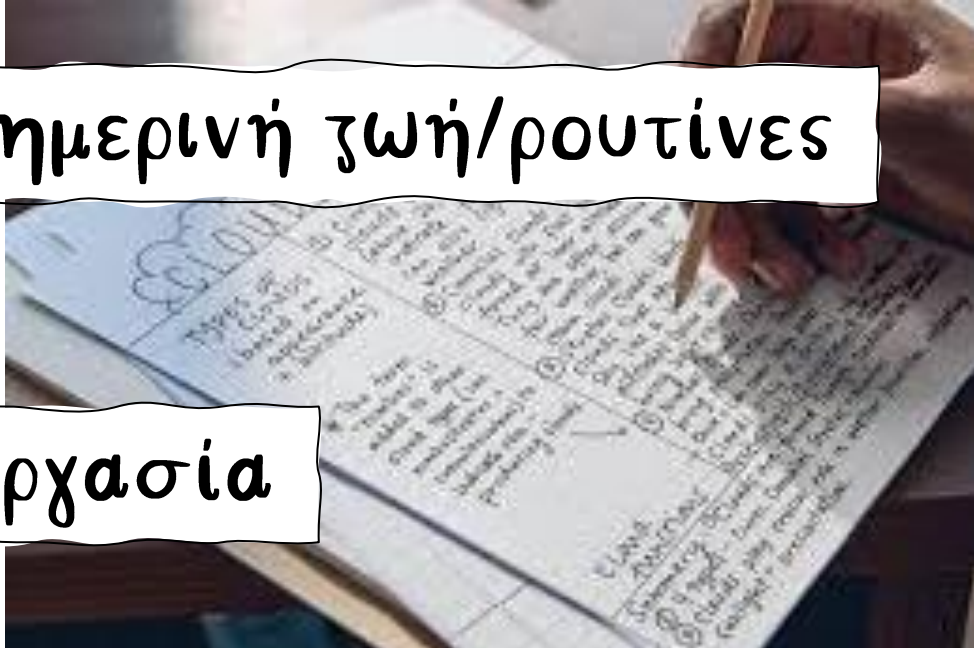

σπίτι/οικογένεια

καθημερινή ζωή/ρουτίνες

εργασία

σχολείο/εκπαίδευση

ψηφιακό περιβάλλον

κοινότητα/κοινωνική ζωή

Γλωσσικές δυσκολίες παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία

Κατανόηση Προφορικού Λόγου

- Δυσκολία στην κατανόηση των οδηγιών, των εξηγήσεων και των ερωτήσεων του/της εκπαιδευτικού, ειδικά όταν μιλά γρήγορα ή χρησιμοποιεί σύνθετες προτάσεις.
- Δυσκολία στην παρακολούθηση συζητήσεων στην τάξη ή στην κατανόηση των συμμαθητών κατά τη διάρκεια ομαδικών εργασιών.

Παραγωγή Προφορικού Λόγου (Ομιλία)

- Δισταγμός ή αδυναμία να θέσει ερωτήσεις, να ζητήσει διευκρινίσεις, να εκφράσει απόψεις ή να απαντήσει προφορικά.
- Περιορισμένο λεξιλόγιο που δυσκολεύει την έκφραση σκέψεων και ιδεών με ακρίβεια.
- Λάθη στην προφορά που μπορεί να δυσκολεύουν την κατανόηση από τους άλλους ή να προκαλούν αμηχανία στο παιδί.
- Γραμματικά και συντακτικά λάθη στην ομιλία.

Γλωσσικές δυσκολίες παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία

Κατανόηση Γραπτού Λόγου (Ανάγνωση)

- Δυσκολία στην ανάγνωση και κατανόηση των σχολικών βιβλίων, των σημειώσεων, των φύλλων εργασίας και των γραπτών οδηγιών. Αυτό επηρεάζει όλα τα μαθήματα, όχι μόνο τη Γλώσσα (π.χ. κατανόηση εκφώνησης προβλήματος στα Μαθηματικά, κειμένου στην Ιστορία).
- Αργός ρυθμός ανάγνωσης.
- Δυσκολία στην κατανόηση σύνθετων προτάσεων και αφηρημένων εννοιών που εκφράζονται γραπτά.
- Αδυναμία κατανόησης της εξειδικευμένης ορολογίας (ακαδημαϊκό λεξιλόγιο) των διαφόρων μαθημάτων.

Παραγωγή Γραπτού Λόγου (Γραφή)

- Δυσκολία στη σωστή ορθογραφία και στη χρήση σημείων στίξης.
- Δυσκολία στη δόμηση γραμματικά σωστών προτάσεων και στην οργάνωση παραγράφων.
- Περιορισμένο λεξιλόγιο για την έκφραση ιδεών γραπτά.
- Δυσκολία στην ολοκλήρωση γραπτών εργασιών, ασκήσεων ή διαγωνισμάτων.
- Πρόκληση της Διγλωσσίας (Ελληνική Κοινή Νεοελληνική vs. Κυπριακή Διάλεκτος)

Γλωσσικές δυσκολίες παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία

Λεξιλόγιο

- Έλλειψη επαρκούς γενικού λεξιλογίου.
- Ειδικότερα, έλλειψη του ακαδημαϊκού λεξιλογίου που απαιτείται για την κατανόηση και συζήτηση θεμάτων σε βάθος στα διάφορα μαθήματα (π.χ. όροι γεωμετρίας, ιστορικά γεγονότα, επιστημονικές έννοιες).

Γραμματική και Σύνταξη

- Δυσκολία στην κατανόηση και χρήση των γραμματικών κανόνων της Ελληνικής (π.χ. κλίση ουσιαστικών και επιθέτων, χρόνοι και εγκλίσεις ρημάτων, σύνταξη προτάσεων).
- Πιθανή "παρεμβολή" από τη γραμματική ή συντακτική δομή της μητρικής γλώσσας του παιδιού.

Διάκριση Καθημερινής και Ακαδημαϊκής Γλώσσας

- Ένα παιδί μπορεί να αναπτύξει σχετικά γρήγορα βασικές δεξιότητες επικοινωνίας για την καθημερινή ζωή (Basic Interpersonal Communication Skills - BICS), αλλά να χρειάζεται πολύ περισσότερο χρόνο (πολλά χρόνια) για να αναπτύξει τη γνωστική ακαδημαϊκή γλωσσική επάρκεια (Cognitive Academic Language Proficiency - CALP) που είναι απαραίτητη για την επιτυχία στο σχολείο. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να φαίνεται ότι "μιλάει ελληνικά" στην καθημερινότητά του, αλλά να εξακολουθεί να δυσκολεύεται πάρα πολύ με τις γλωσσικές απαιτήσεις των μαθημάτων.

Στοχευμένη αντιμετώπιση γλωσσικών δυσκολιών

Εικονοβιβλία → πολύτιμο και πολυδιάστατο εργαλείο

Γεφύρωση του
Γλωσσικού
Χάσματος

- Οπτική Υποστήριξη Κατανόησης
- Εκμάθηση Λεξιλογίου
- Ενθάρρυνση Προφορικού Λόγου
- Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Κοινωνικο-
Συναισθηματική
Υποστήριξη

- Επεξεργασία Συναισθημάτων
- Πολιτισμική Κατανόηση και Αίσθημα του Ανήκειν
- Κοινωνικές Δεξιότητες

Θεμελίωση Ακαδημαϊκών
Δεξιοτήτων

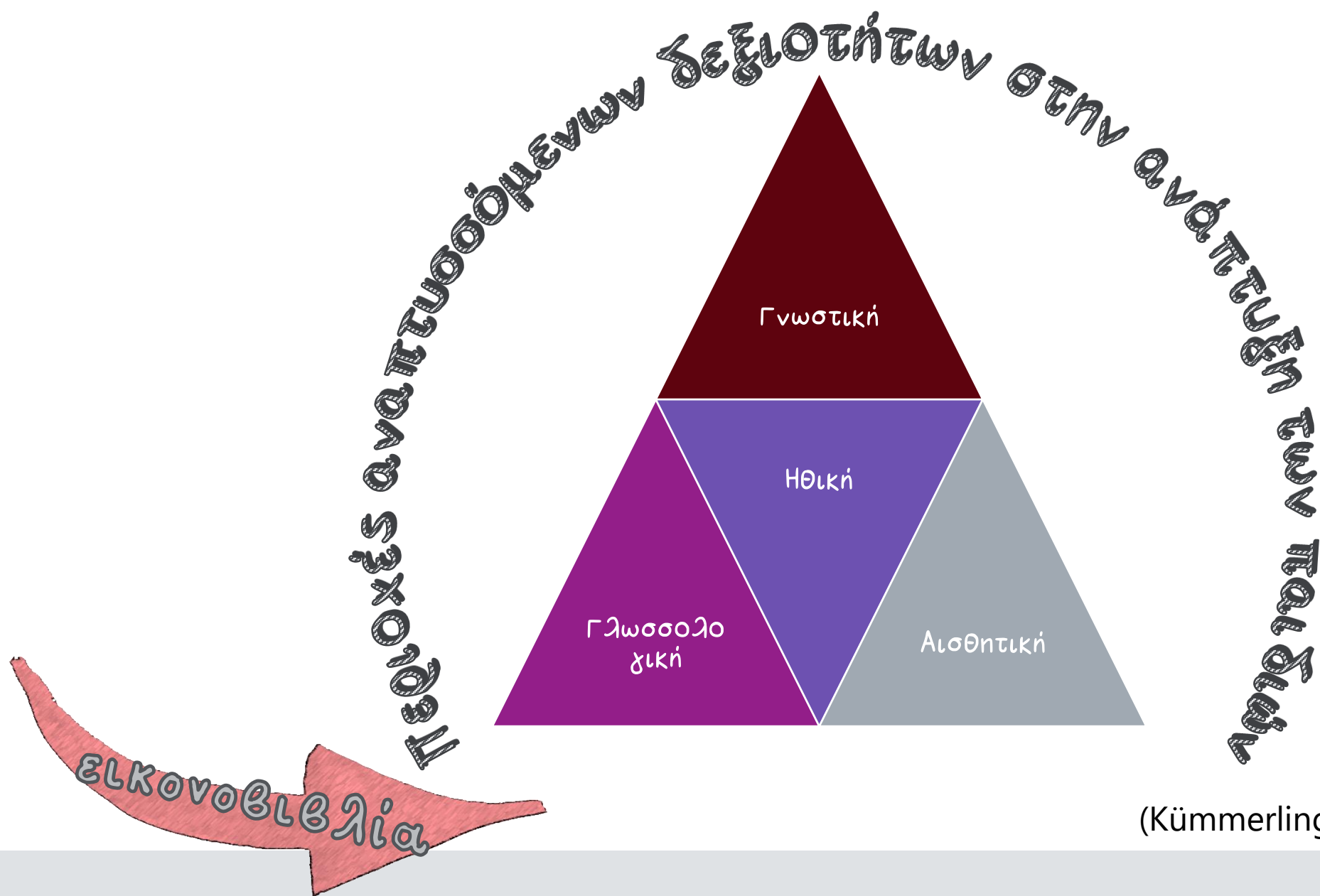
- Εισαγωγή Εννοιών
- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Γραμματισμού
- Παροχή Γνώσεων

Δημιουργία Θετικού Μαθησιακού
Περιβάλλοντος

- Κοινή Εμπειρία
- Έναυσμα για Δραστηριότητες

Ερευνητικά δεδομένα

- Σύνθετα και καλοφτιαγμένα εικονοβιβλία απαιτούν:
 - αντίληψη του ρόλου των λέξεων και των εικόνων
 - επίγνωση του ρόλου του αναγνώστη στη δημιουργία νοήματος
 - κρίσιμη στην ανάπτυξη κατανόησης όχι μόνο της αφήγησης αλλά και του πώς προκύπτει η διαδικασία της κατανόησης (Arizpe, 2014; Mourão, 2015; Pantaleo, 2007)
- Η ενεργός και η συνειδητή δέσμευση του αναγνώστη που απαιτείται από τα εικονοβιβλία μπορεί να συνδεθεί με τις διαδικασίες εκμάθησης γλωσσών και γενικά με την επικοινωνία (Arizpe & Ryan, 2018)
 - ➔ πολυγλωσσικά περιβάλλοντα

(Kümmerling-Meibauer, 2018)

Τα εικονοβιβλία μπορούν να υποστηρίξουν

Γιατί;

▼ Εμπειρικές μελέτες στο πεδίο έχουν δείξει ότι η ανάγνωση οπτικών κειμένων, όπως τα εικονοβιβλία, δεν περιορίζεται στην αποκωδικοποίηση των λέξεων αλλά μάλλον περιλαμβάνει την ερμηνεία οπτικών και πολυτροπικών πτυχών του κειμένου (Maine 2015).

➔ παιδιά που έχουν δυσκολίες στην ανάγνωση και την αποκωδικοποίηση του γραπτού λόγου, έχουν ίσες ευκαιρίες να ερμηνεύσουν το κείμενο και να αναπτύξουν τις αναγνωστικές τους δεξιότητες και το λεξιλόγιό τους (Chatzianastasi, Vrikki & Rodosthenous-Balafa, 2025).

Μήπως όμως ξεχάσαμε κάτι;

Σύνθετα πολυτροπικά κείμενα, που τροποποιούν μέσω της εικόνας την ανάγνωση του λογοτεχνικού κειμένου, και αντλώντας από διάφορα είδη έκφρασης, αποδίδουν την πλοκή και τις διάφορες αφηγηματικές λεπτομέρειες με διαφορετικό τρόπο από ό,τι ο αναγνώστης θα προσλάμβανε αν διάβαζε μόνο το λεκτικό κείμενο (Χαντ, 2001; Serafini, 2009).

Βιβλία που αφηγούνται και μέσω των κειμένων τους αλλά και μέσω των εικόνων τους (Οικονομίδου & Παπαηλία, 2020).

Εκπαιδευτικά εργαλεία για την ανάπτυξη διαφορετικών μορφών γραμματισμού (Martinez & Harmon, 2012), καθώς συνδυάζουν λέξεις και εικόνες, με τις εικόνες μάλιστα να πρωτοστατούν (Ιορδανάκη & Καλογήρου, 2020).

Ο αναγνώστης, προκειμένου να συγκροτήσει το νόημα, προβαίνει σε μια συνεχή και αδιάσπαστη ανατροφοδότηση ανάμεσα στις λεκτικές μορφές του λόγου και στις εικόνες... (Μίσλιου, 2018).

Τι είπαν άλλοι συνάδελφοι;

● Καταγράφουμε τους δικούς μας ορισμούς για τα εικονοβιβλία

8

8

Βιβλία με εικόνες

Βιβλία με ομορφες εικόνες

βιβλία με εικόνες και κάποιες φορές ελάχιστο κείμενο

Είναι βιβλία όπου υπερτερεί η εικόνα, στα οποία υπάρχει μικρό ή καθόλου κείμενο και επιτρέπει τις πολλαπλές "αναγνώσεις"

εικονοβιβλία είναι τα βιβλία των οποίων οι εικόνες είναι ξεκάθαρες, μπορούν να μεταφέρουν μηνύματα, σκέψεις, συναισθήματα. τον κυρίαρχο ρόλο τον έχει η εικόνα, μπορεί όπως να συνοδεύεται και με κείμενο.

Ένα βιβλίο με εικόνες; χωρίς λόγια. Οι εικόνες συμπληρώνουν τα νοήματα του κειμένου. Είναι πολύ παραστατικές οι εικόνες.

Εικονοβιβλίο είναι ένα οποιοδήποτε βιβλίο με εικόνες, με λόγια ή χωρίς, αλλά δίνεται κυρίως έμφαση στις εικόνες. Μπορεί να υπάρχουν μικρές προτάσεις για να συνοδεύουν την εικόνα αλλά γίνεται επεξεργασία της εικόνας.

Ο Συγγραφέας/ Εικονογράφος λέει μια ιστορία μέσα εικόνες χωρίς καθόλου λόγια ή με ελάχιστα

Τι είπαν άλλοι συνάδελφοι;

● Τι είναι τα εικονοβιβλία;

13

13

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΥΠΕΡΙΣΧΥΟΥΝ ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Στα εικονοβιβλία προβάλλεται περισσότερο η εικόνα
καλώντας τον αναγνώστη να ξεδιπλώσει τη φαντασία του
και να δώσει τις δικές του εκδοχές μιας ιστορίας.

»

Ανάπτυξη φαντασίας μέσω εικόνων Αινιγματικό Ανάπτυξη
κριτικής σκέψης Ανάπτυξη αναγνώρισης Συναισθημάτων
Ανάλυση εικόνων

Εικονοβιβλία είναι τα βιβλία που εστιάζουν στη δύναμη της
εικόνας, των χρωμάτων και της φαντασίας.

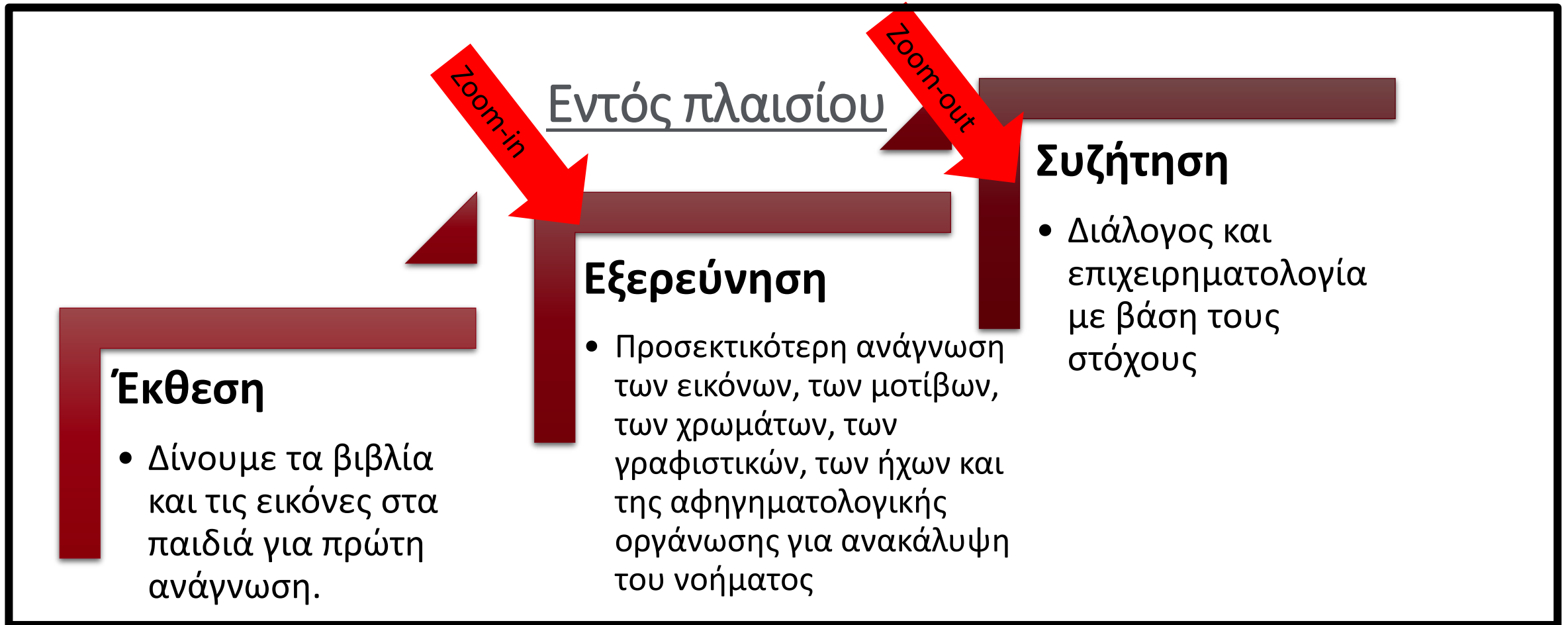
Είναι βιβλία που περιγράφουν την ιστορία με εικόνες και
χωρίς ή με ελάχιστα λόγια.

Είναι βιβλία στα οποία υπάρχει είτε απουσία κειμένου είτε
η ύπαρξη του είναι κατα πολύ μειωμένη σε αναλογία με τις
εικόνες του. Όταν υπάρχει κείμενο είναι λακωνικό και απλά
λέει τα απολύτως απαραίτητα.

Είναι βιβλία που λένε μια ιστορία μέσα από εικόνες, την
οποία ο κάθε ένας που τις βλέπει μπορεί να διηγηθεί με
τον δικό του διαφορετικό τρόπο.

Είναι τα βιβλία όπου η αφήγηση πραγματοποιείται εξ
ολοκλήρου (χωρίς κείμενο) ή ως επί το πλείστον (με

Φάσεις προσέγγισης των εικονοβιβλίων

Έμφαση στην κατανόηση

- Λεξιλόγιο
- Εντοπισμός γνωστών λέξεων
- Σύνδεση προφορικού με γραπτό λόγο (συνεχές)

Έμφαση στην έκφραση

- Αναδιήγηση
- Προσέγγιση Γλωσσικής Εμπειρίας *(αξιοποίηση του προφορικού λόγου των μαθητών για παραγωγή γραπτού υλικού)*
- Γραφή βάσει μοντέλου *(οικειοποίηση με το κείμενο, αντιγραφή, παροχή προτύπου για δικά τους κείμενα)*

Γλωσσοκεντρική Μάθηση

- Σύγκριση και αντιπαραβολή
- Χρήση διαγραμμάτων
- Παιχνίδια μαντεψιάς

Ανάπτυξη ευφράδειας

- Ομαδική ανάγνωση
- Απαγγελία
- Θέατρο του αναγνώστη

**Στοχεύσεις ανά επίπεδο
ελληνομάθειας**
(διαβαθμίσεις και εντός του
ίδιου μαθήματος)

Πρακτικές πριν
την ανάγνωση

Πρακτικές κατά
τη διάρκεια της
ανάγνωσης

Πρακτικές μετά
την ανάγνωση

Πριν την ανάγνωση

«Κυρία μα πώς
διαβάζονται τούτα
τα βιβλία;»

«Κυρία τελικά θα μας
πεις πώς διαβάζονται
τούτα τα βιβλία;»

«Κυρία πότε θα
ξεκινήσουμε να
κάνουμε εκείνα τα
βιβλία;»

Μαθήτρια Ε' τάξης δημοτικού

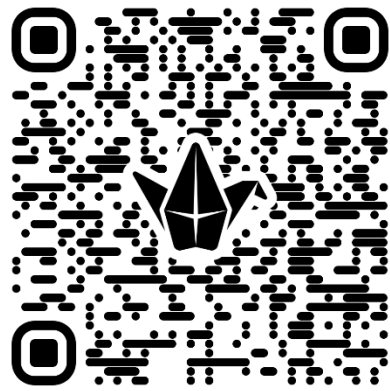

Η περιέργεια δε σκότωσε τη γάτα

Πριν από την ανάγνωση

Ποιες πρακτικές θα εφαρμόζατε;

- Επίπεδο ελληνομάθειας
- Επίπεδο μαθησιακής ετοιμότητας

Πριν από την ανάγνωση

Εισαγωγή ή επαναφορά βασικού λεξιλογίου ή λέξεων κλειδιών που σχετίζονται με το βιβλίο.

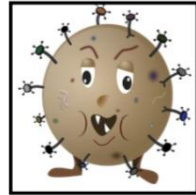
Πριν από την ανάγνωση

κίνδυνος

περιβάλλον

μόλυνση

προστασία

ανακύκλωση

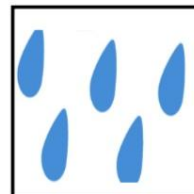
ρυάκι

παγετώνας

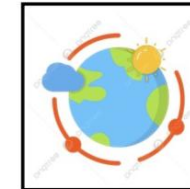
πηγή

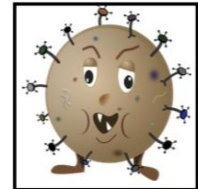
βροχοσταλίδες

κίνδ_νος

περιβάλ_ον

μόλ_νση

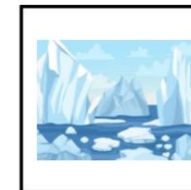
πρ_στασία

ανακ_κλ_ση

ρ_άκι

παγετ_νας

πηγ_

βροχοσταλ_δες

Πριν από την ανάγνωση

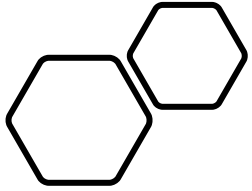
Τα σύννεφα είναι γκρίζα.
Οι σταγόνες της βροχής πέφτουν στη γη.
Ο ωκεανός έχει πολλά ψάρια.

Βρες και κύκλωσε τη λέξη «βροχή»:

θάλασσα
βροχή
λίμνη
βροχή
θάλασσα
βροχή

Βρες και κύκλωσε τη λέξη «ποτιστήρι»:

ποτιστήρι
υδρατμοί
ποτιστήρι
ρυάκι
ποτιστήρι
ωκεανός

Πριν από την ανάγνωση

Προεπισκόπηση των περικειμενικών χαρακτηριστικών

Αντί να παρέχετε βασικές πληροφορίες, ενθαρρύνετε τους μαθητές να εξετάσουν τα περικειμενικά χαρακτηριστικά (το εξώφυλλο, τη σελίδα τίτλου, τις τελικές σελίδες, την αφιέρωση και τη σημείωση του συγγραφέα) για να καθορίσουν τις προσδοκίες ανάγνωσης.

ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Παρατηρήστε προσεκτικά το εξώφυλλο του βιβλίου και βρείτε πληροφορίες για αυτό. Ύστερα καταγράψτε τις πιο κάτω.

Τίτλος: MEIDÄN PITI LÄTEÄ

Συγγραφέας: Sanna Pelliccioni

Τόπος έκδοσης: Helsinki

Χρονολογία έκδοσης: 2018

Είδος βιβλίου: Ειχατοβιβλίο χωρίς λόγο

Ένα δικό μου εξώφυλλο για το βιβλίο

ΜΕΛΕΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Παρατηρήστε προσεκτικά το εξώφυλλο του βιβλίου και βρείτε πληροφορίες για αυτό. Ύστερα καταγράψτε τις πιο κάτω.

Τίτλος: Meidän Piti lähteä

Συγγραφέας: Sanna Pelliccioni

Τόπος έκδοσης: Helsinki

Χρονολογία έκδοσης: 2018

Είδος βιβλίου: Ειχατοβιβλίο χωρίς λόγο

Ένα δικό μου εξώφυλλο για το βιβλίο

Πριν από την ανάγνωση

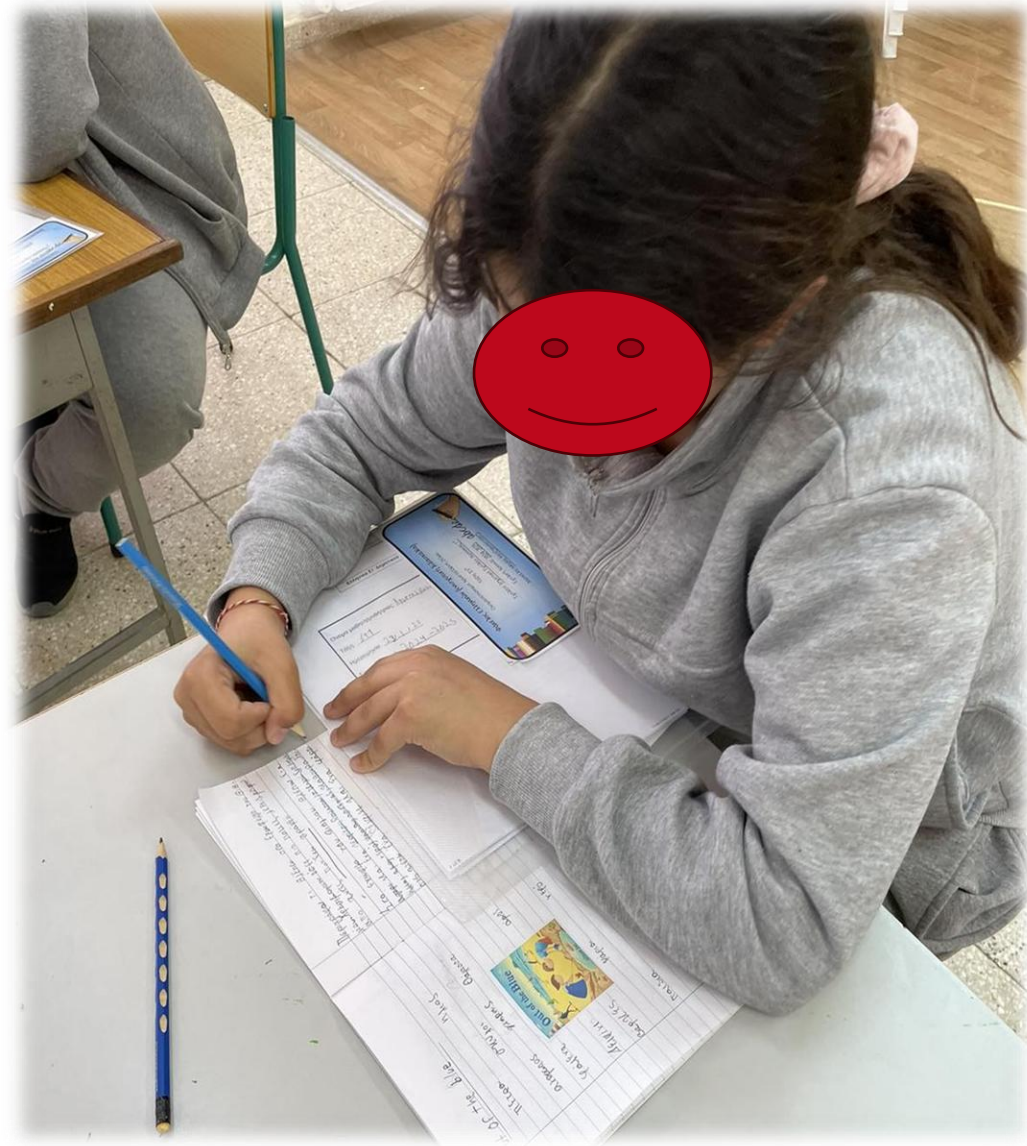
Πριν από την ανάγνωση

Δραστηριότητα: Εξώφυλλο
και εντοπισμός
αντικειμένων ή προσώπων

Γραμματισμός: Περιγραφή
των εικόνων με απλές
λέξεις ή φράσεις – σύνδεση
με τις λέξεις στη μητρική
τους γλώσσα αν γνωρίζουν.

Παραλλαγή: κάρτες με
λέξεις-κλειδιά από την
ιστορία (με ή χωρίς εικόνα)
και αντιστοίχιση με
εξώφυλλο

«Κυνήγι» εικόνων

Μέχρι να χτυπήσει το καμπανάκι γράψτε όσες πιο πολλές λέξεις μπορείτε που σχετίζονται με την εικόνα

Πριν από την ανάγνωση

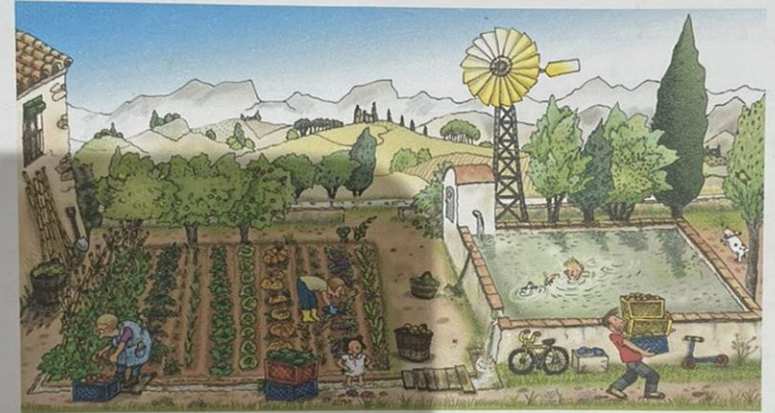
Μέχρι να χτυπήσει το
καμπανάκι γράψτε όσες πιο
πολλές λέξεις μπορείτε που
σχετίζονται με την εικόνα

→ Ταχεία ανάγνωση με whisper
phones

→ Φτιάξε ζευγάρια λέξεων
χρησιμοποιώντας ένα ταιριαστό
επίθετο

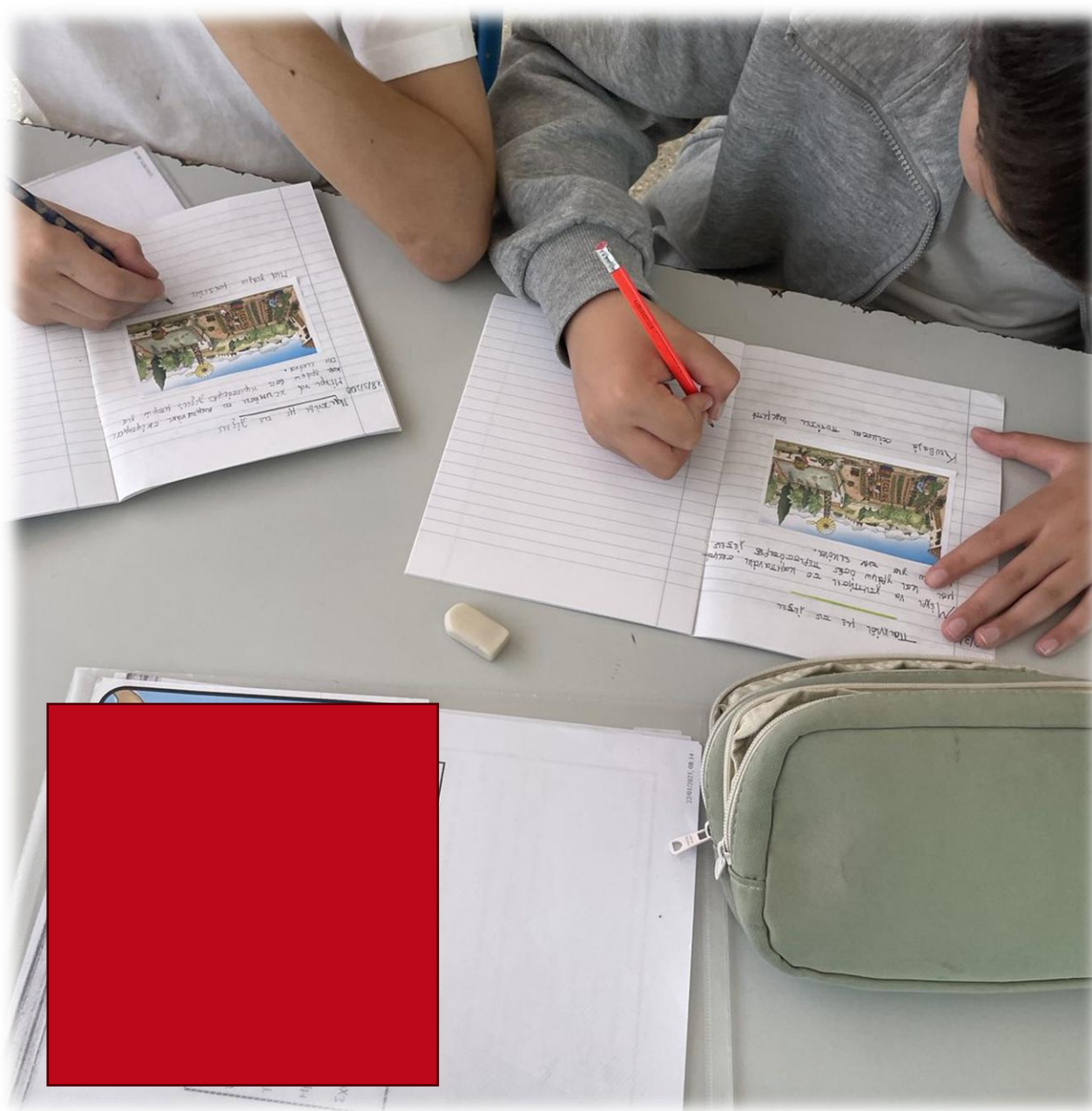
Παιχνίδι με τις λέξεις

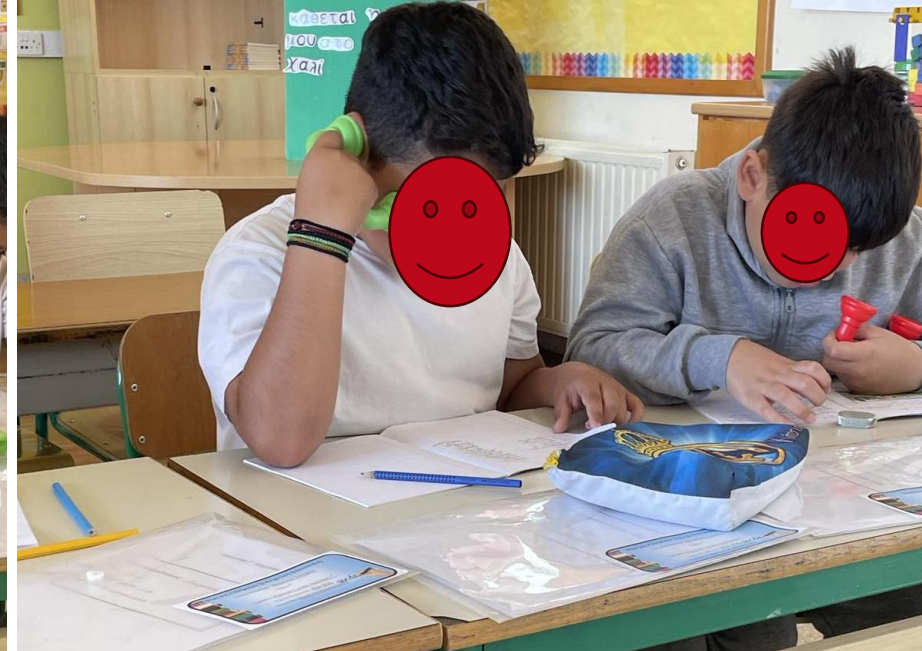
Μέχρι να χτυπήσει το καμπανάκι
σκέψαι και γράψω όσες περισσότερες
λέξεις μπορώ για την εικόνα.

- μερέθια
- παλιό
- σκαίφο
- παιδάκι
- σκύλος
- σπίτι

- μαράμι
- κοροκίθες
- κορυμπα
- μπαμπας
- βουνα
- ξεφαντι
- μαράμι ✓

Ταχεία ανάγνωση
με whisper phones

Πριν από την ανάγνωση

10/4/25

Out of the blue

θάλασσα

αέριος

δύο συγγαμίες

δύο παιδιά

γάιλα

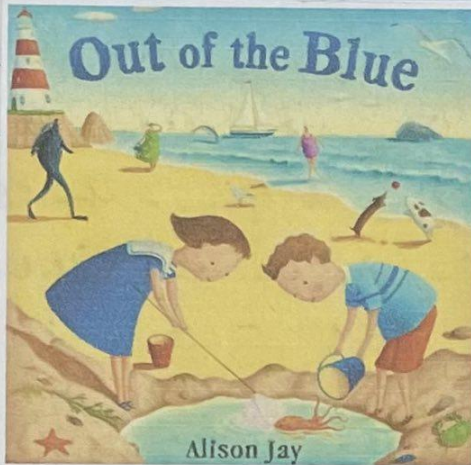
παράθε

παιδιά

χλωρόδι

αδελφία

παιχνίδια

μωάχα

παράβουρ

ανθρώποι

Ιδεοθύελλα: Παρατηρώ το
εξώφυλλο και γράφω
λέξεις που σχετίζονται
με το εξώφυλλο

Μαθήτρια Ε' τάξης
δημοτικού με
μεταναστευτική
βιογραφία

«Κυρία, τι κάμνει εκείνο το
ψάρι πας τον άμμο;»
«Ου εν πολλά αστείο!»
«Μα έννεν ψάρι. Εν δύτης.»

- διαφορετικά επίπεδα ελληνομάθειας
- διαφορετικές εμπειρίες
- διαφορετική γνώση λεξιλογίου

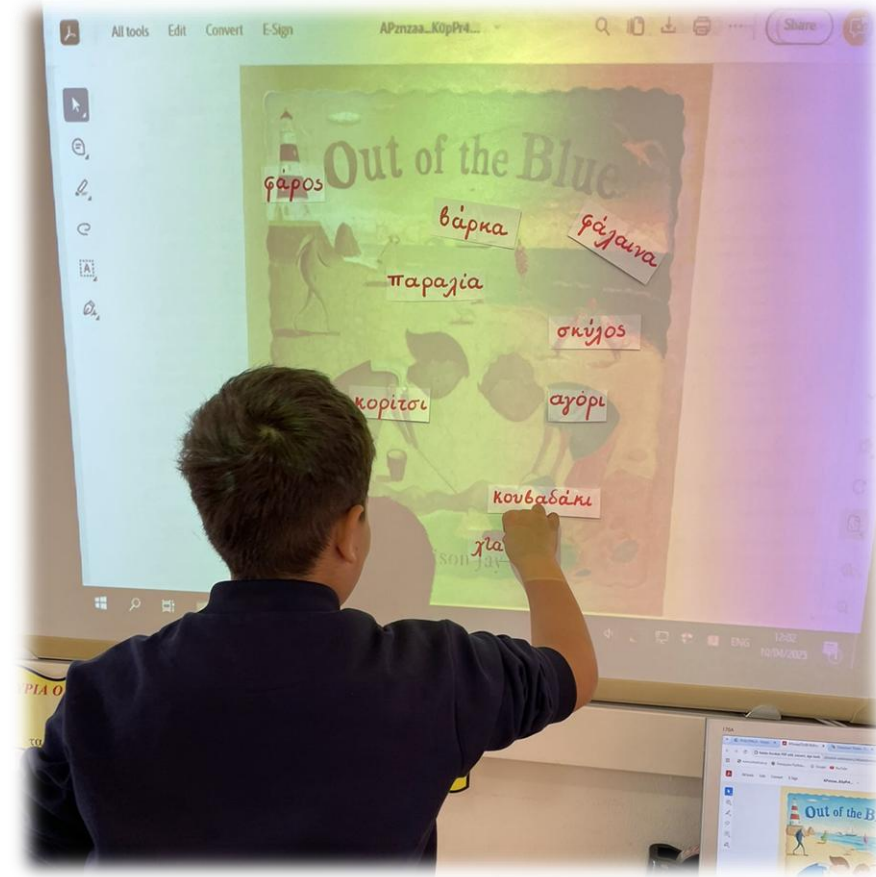
Πριν από την ανάγνωση

Δραστηριότητα: 3-5 νέες ή άγνωστες λέξεις από το βιβλίο μαζί με τις αντίστοιχες εικόνες

Γραμματισμός: επανάληψη και αντιστοίχιση, χρήση σε προτάσεις

Παραλλαγή: απλό διαδραστικό παιχνίδι αντιστοίχισης λέξεων-εικόνων

λεξιλόγιο μέσω εικόνων

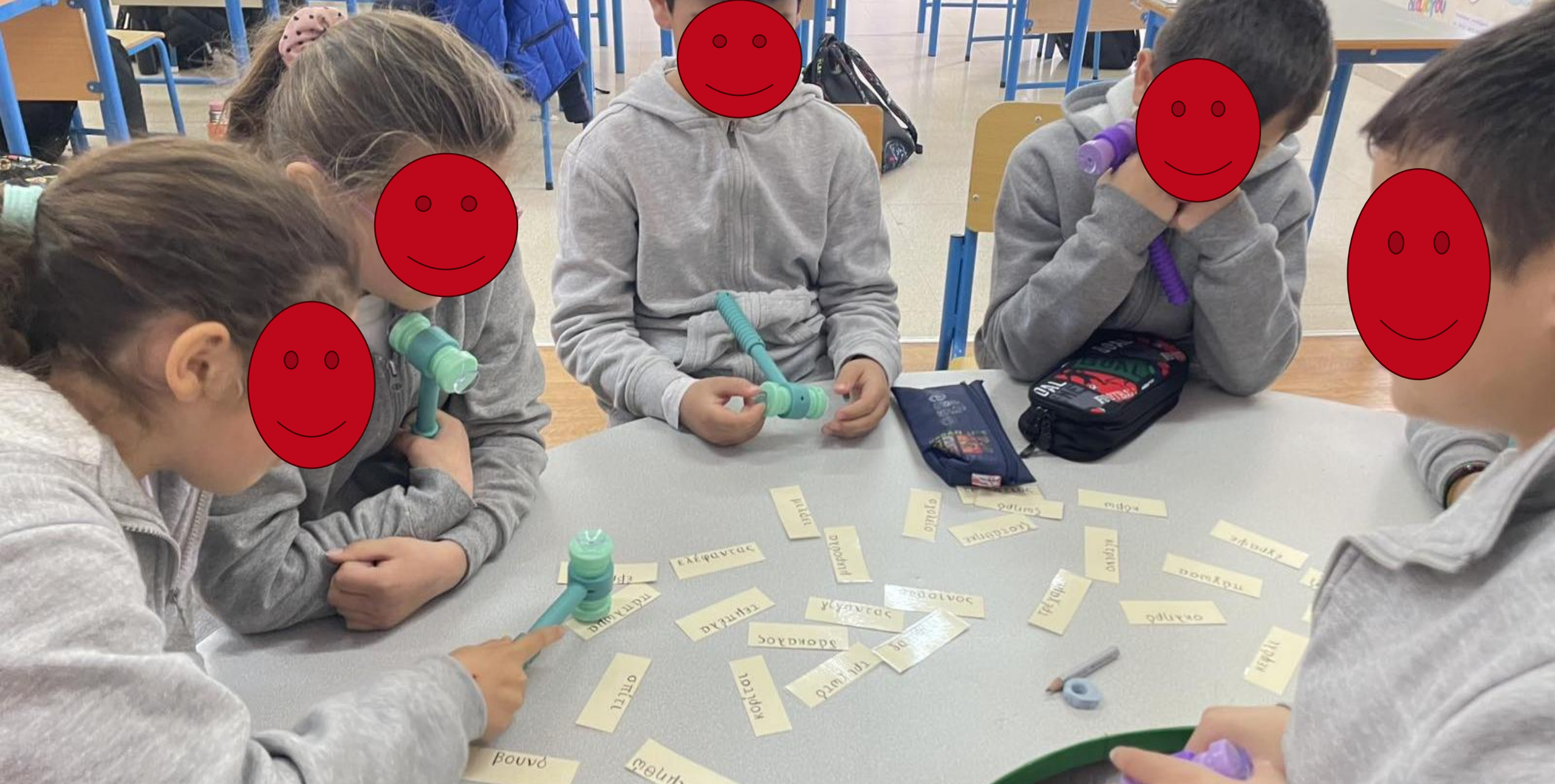

1014125 Περιγράφω 21 βρέωω στο εξώτα-
λο του βιβλίου. Χρησιμοποιώ, όπως πιο
ωραίες λέξεις μπορώ από αυτές που
έχω δανεί.

Μια φορά κι έναν καιρό ήσαν δύο
παιδιά που έκανα μια ζεράστια ζρίωα
στον ήλιο και την γέμισαν με νερό. Βρέ-
ωω ότι έχει δύο συγγραμμά να παιζουν
με μια καράμια. Βρέωω ακόμη ανθρώποι
να περπατούν στην παραλία. Επειδή
υπάρχει ένα πανέμορφο δέντρο να
παιδίζει στη νύκτα.

Μαθήτρια Ε' τάξης δημοτικού
με μεταναστευτική βιογραφία

→εικόνα →λέξη →πρόταση →κείμενο

Πριν από την ανάγνωση

βρες τη λέξη

Πριν από την ανάγνωση

Ο κλέφτης / λέξεις που
εξαφανίζονται

«Κλέφτη κλέφτη πού είσαι
Κλέφτη κλέφτη τι πήρες;
Πήρα...»

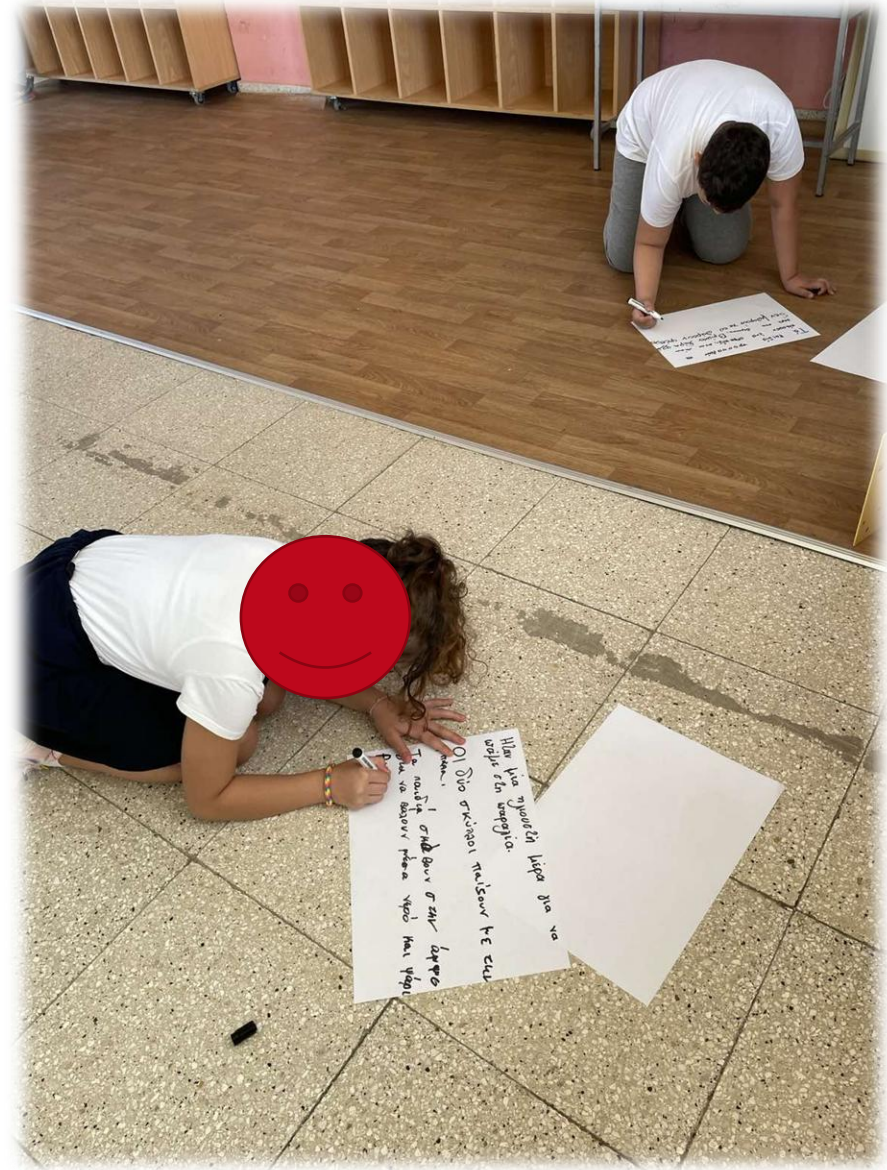
Πριν από την ανάγνωση

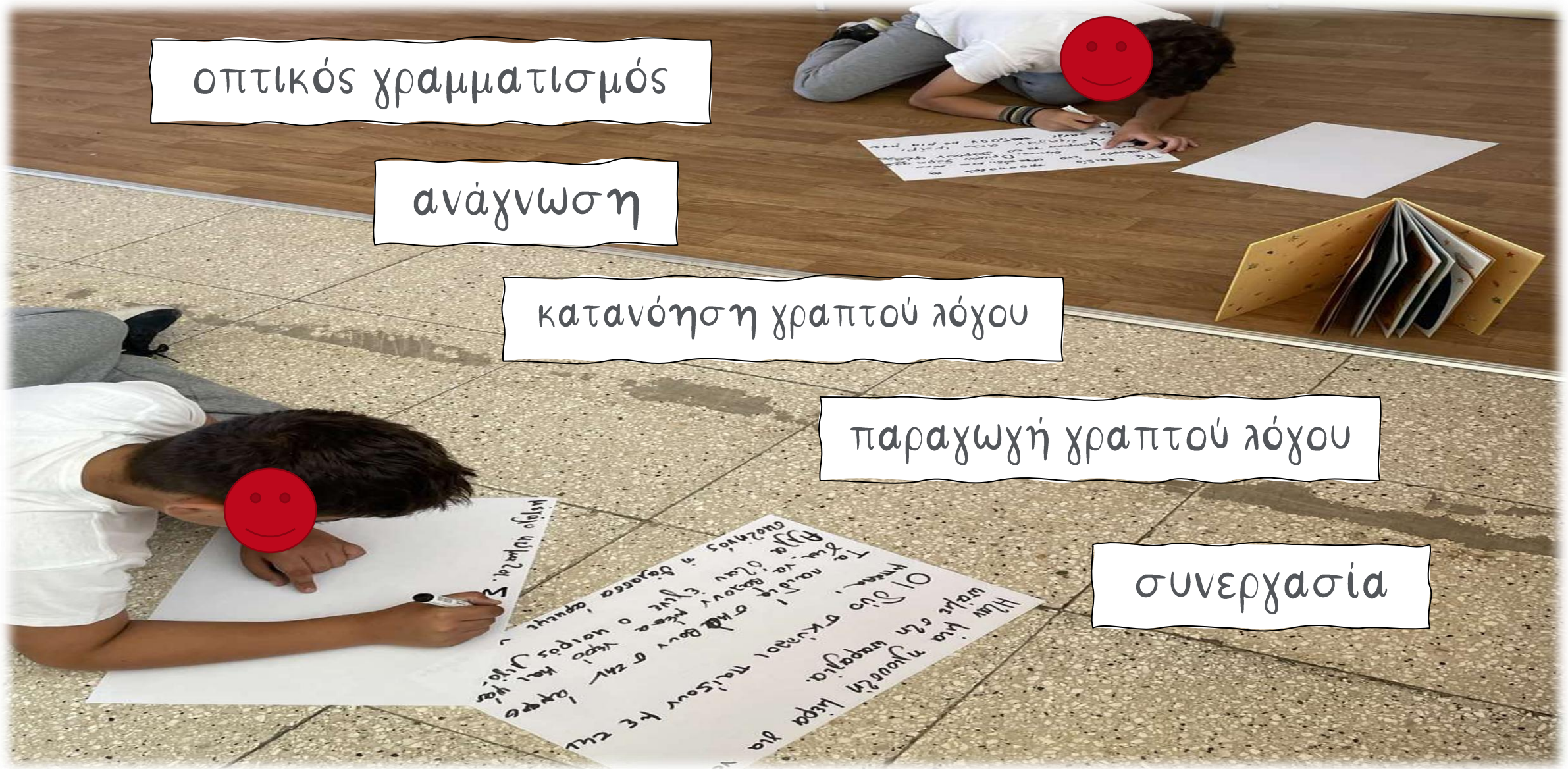
Δραστηριότητα: Με βάση το εξώφυλλο και λίγες εσωτερικές εικόνες κάνουν υποθέσεις

Γραμματισμός: Αιτιολογούν τις προβλέψεις τους. Καταγραφή των ιδεών τους σε έναν πίνακα ή χαρτί.

Παραλλαγή: Ομαδική ιστορία ξεκινώντας από μια εικόνα του βιβλίου.

Πρόβλεψη της ιστορίας

οπτικός γραμματισμός

ανάγνωση

κατανόηση γραπτού λόγου

παραγωγή γραπτού λόγου

συνεργασία

κατανόηση γραπτού λόγου

συνεργασία

UNIVERSITY *of* NICOSIA

Πριν από την ανάγνωση

Με αφορμή μια εικόνα...

13/25

Η βάρια του Μεχάρ

Με αφορμή την εικόνα κέρνω εμένα αυτή το βιβλίο να
ταξιδεύει ή μπορεί να συμβαίνει ή να ανοίξει σε
αυτή τη βάρια.

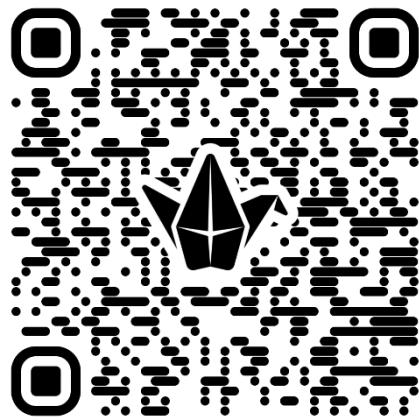

- «Που θα μείνουμε τώρα;»
- Αναίσχυντα χωρίς γυαλιά μετά.
- Προσπαθούν να γίνουν χρίσματα.
- Νιώθουν άγχος και φόβο.
- Όσοι σφιγνούνται, δεν έχει χείρα.
- «Πως θα γινούμε τώρα στον καινούριο τόπο και θα πάμε
- Αναίσχυντα και θα γινούμε να γίνουν από τον τόπο τους.
- Τα μυστικά τα κωδικά δεν ξέρουν ή γίνονται.
- Κάποια φέρει ή κωδικά μπορεί να γίνουν.

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Ποιες πρακτικές θα
εφαρμόζατε;

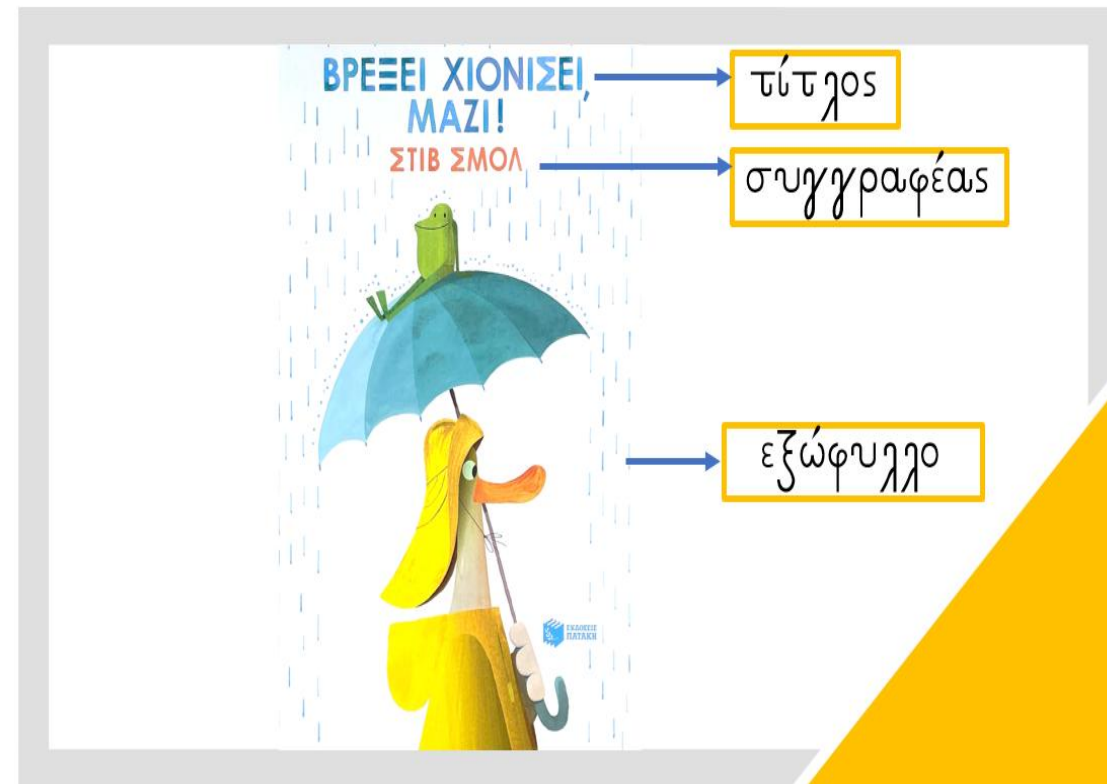
- Επίπεδο ελληνομάθειας
- Επίπεδο μαθησιακής
ετοιμότητας

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Απλοποίηση: προσαρμογή του εκπαιδευτικού στο επίπεδο των γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών.

- Παροχή σκαλωσιάς (scaffolding) μέσω θεματικών και άλλων στηριγμάτων
- Διευκόλυνση (accommodations): πρόσβαση σε περιεχόμενο κατάλληλο για το επίπεδο της γλώσσας
- Προεφοδιασμός (frontloading)
- Τοποθέτηση σε πλαίσιο (contextualization): παροχή επεξηγήσεων και νοήματος

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Απλοποιημένη αφήγηση

Σύνδεση με τις εικόνες

Επανάληψη

Αλλαγή χροιάς και έντασης

Χρήση χαρακτηριστικών προσώπου
– μορφασμών ή
χειρονομιών/στάσης σώματος

Παύσεις

Διάδραση/συμμετοχή των παιδιών

Παροχή χρόνου

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Δραστηριότητα: Κατά την ανάγνωση, κάντε συχνές παύσεις και ρωτήστε τα παιδιά για λεπτομέρειες που βλέπουν στις εικόνες. "Τι χρώμα έχει το φόρεμα της; Τι φαγητά έχει στο πάτωμα; Πώς νιώθει ο χαρακτήρας;"

Γραμματισμός: Ενθαρρύνετε τα παιδιά να απαντούν με πλήρεις προτάσεις, περιγράφοντας τις εικόνες. Για τα παιδιά που δυσκολεύονται, προσφέρετε υποστήριξη με λέξεις-κλειδιά ή αρχικές φράσεις.

Διαδραστική ανάγνωση με ερωτήσεις εστιασμένες στις εικόνες

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Δραστηριότητα: Καθώς διαβάζετε το κείμενο, ζητήστε από τα παιδιά να δείξουν στην εικόνα αυτό που περιγράφεται. "Δείξε μου το χαμογελαστό πρόσωπο." "Δείξε μου πού κρύβεται η γάτα."

Γραμματισμός: Συνδέστε άμεσα τις λέξεις με τις οπτικές αναπαραστάσεις.

«Δείξε μου»

Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης

Δραστηριότητα: εικόνες που απεικονίζουν έντονα συναισθήματα των χαρακτήρων

Γραμματισμός: χρησιμοποιούν λέξεις που περιγράφουν συναισθήματα (Μπορείτε να δημιουργήσετε έναν πίνακα με εκφράσεις προσώπου και τις αντίστοιχες λέξεις)

Συναισθηματική Σύνδεση μέσω των εικόνων

ME alogophi fura Egeara
JE EES, ME VES, Ova o di fura

12πh
 αλφας
 ροβου
 ντροπη

Να έρθει
μαποὺς να κε
βοηθοῦν.

Γιατί κ' εβραϊσμοί φωτογραφία,
Γιατί σκεφίκα στην οδολατ

θυμώ
οσσεαχίρια
αοχήρια
μοραζία

Ναυαγία 579 x 19 cm
 12 x 8 cm με βάση
 11 x 8 cm.

Μετά την ανάγνωση

Ποιες πρακτικές θα
εφαρμόζατε;

- Επίπεδο ελληνομάθειας
- Επίπεδο μαθησιακής
ετοιμότητας

Μετά την ανάγνωση

Εντοπισμός στοιχείων του κειμένου μέσω παιχνιδιού

Δυνατότητα διαφοροποίησης ανάλογα με το επίπεδο.

- Λέξεις, φράσεις
- Απαντήσεις σε ερωτήσεις
- Ήρωες, χαρακτήρες
- Δομικά στοιχεία

Meidän piti lähteä

αέρος

δαλίζα

αέρος

βουνό

αέρα

αρζαίνι

αλίσ

αόρι

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

Migrando

δέρτρα

σείζι

φούρα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

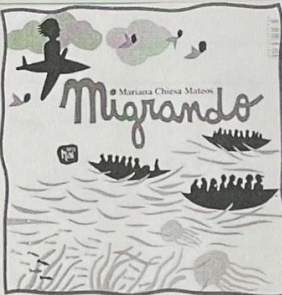
ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

Μαθητής Στ' δημοτικού με
έναν από τους δύο γονείς με
μεταναστευτική βιογραφία

Μετά την
ανάγνωση

Μαθητής Στ' δημοτικού με
έναν από τους δύο γονείς με
μεταναστευτική βιογραφία

Meidän piti lähteä

αέρος

δαλίζα

αέρος

αέρος

αέρος

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

Migrando

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

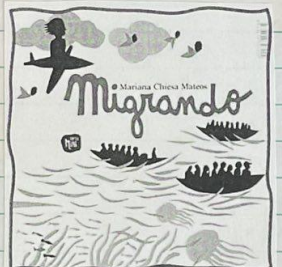
ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

ααράδα

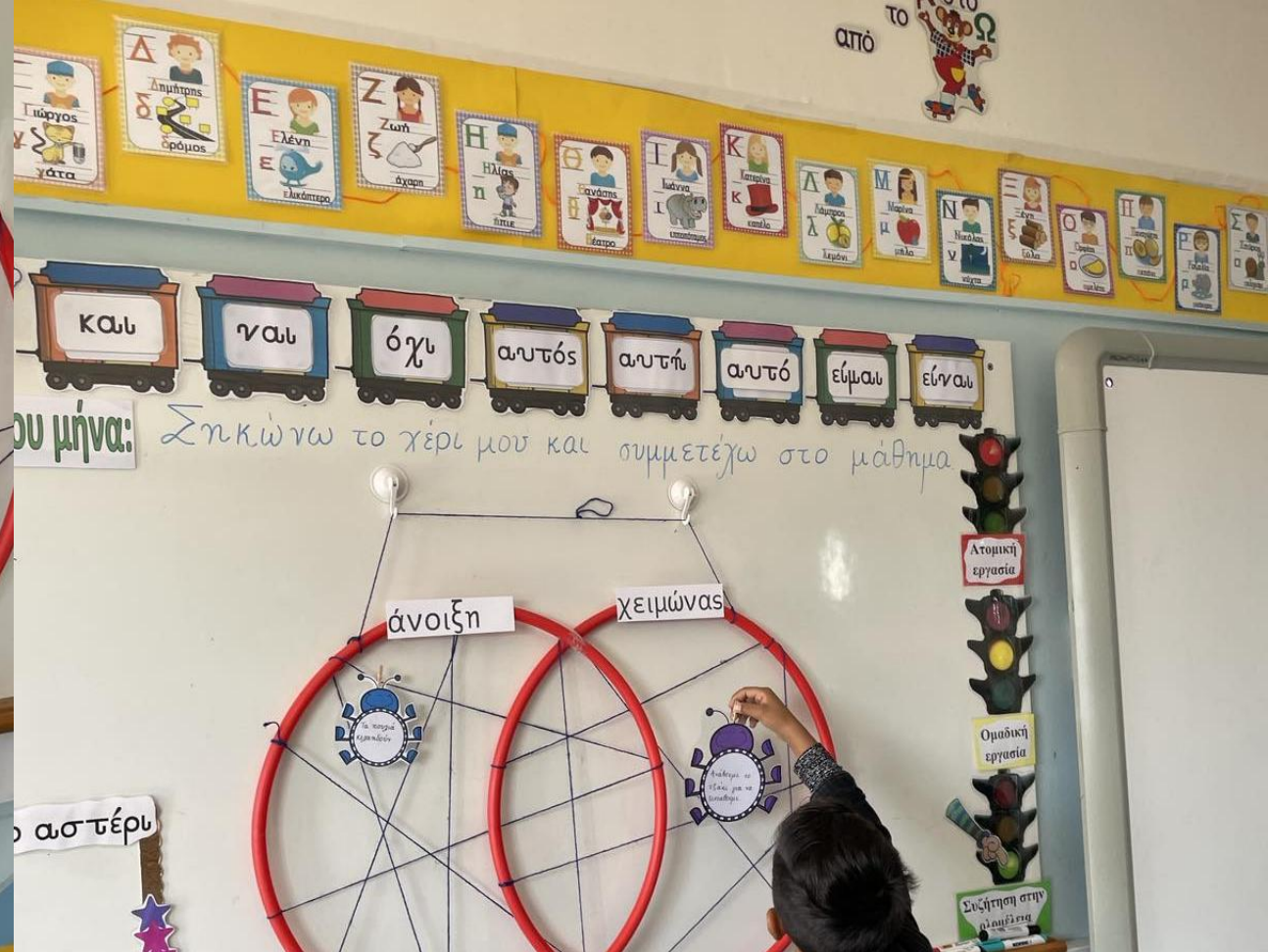

ααράδα

ααράδα

UNIVERSITY of NICOSIA

Μετά την ανάγνωση

Δημιουργία διασυνδέσεων

Ανάμεσα σε σελίδες του εικονοβιβλίου ή ανάμεσα σε διαφορετικά εικονοβιβλία

ΒΡΕΞΕΙ ΧΙΟΝΙΣΕ
ΜΑΖΙ!
ΣΤΙΒ ΣΜΟΛ

Καιρικές
συνθήκες,
εποχές,
φιλία

ΦΙΛΟΙ

Ανάπτυξη επικοινωνιακού
λόγου – παιχνίδια ρόλων

Λιοντάρι

Πουλί

Φίλοι

Μεγάλο

Μικρό

Δικός μου τίτλος

Καλό

Αξιοποίηση γραμματικών δομών – επέκταση

Σειροθέτηση

Λεξιλόγιο: καθημερινότητα, χρονικοί σύνδεσμοι

MEIN WEG MIT VANESSA

Βανέσσα

von Kerascoët

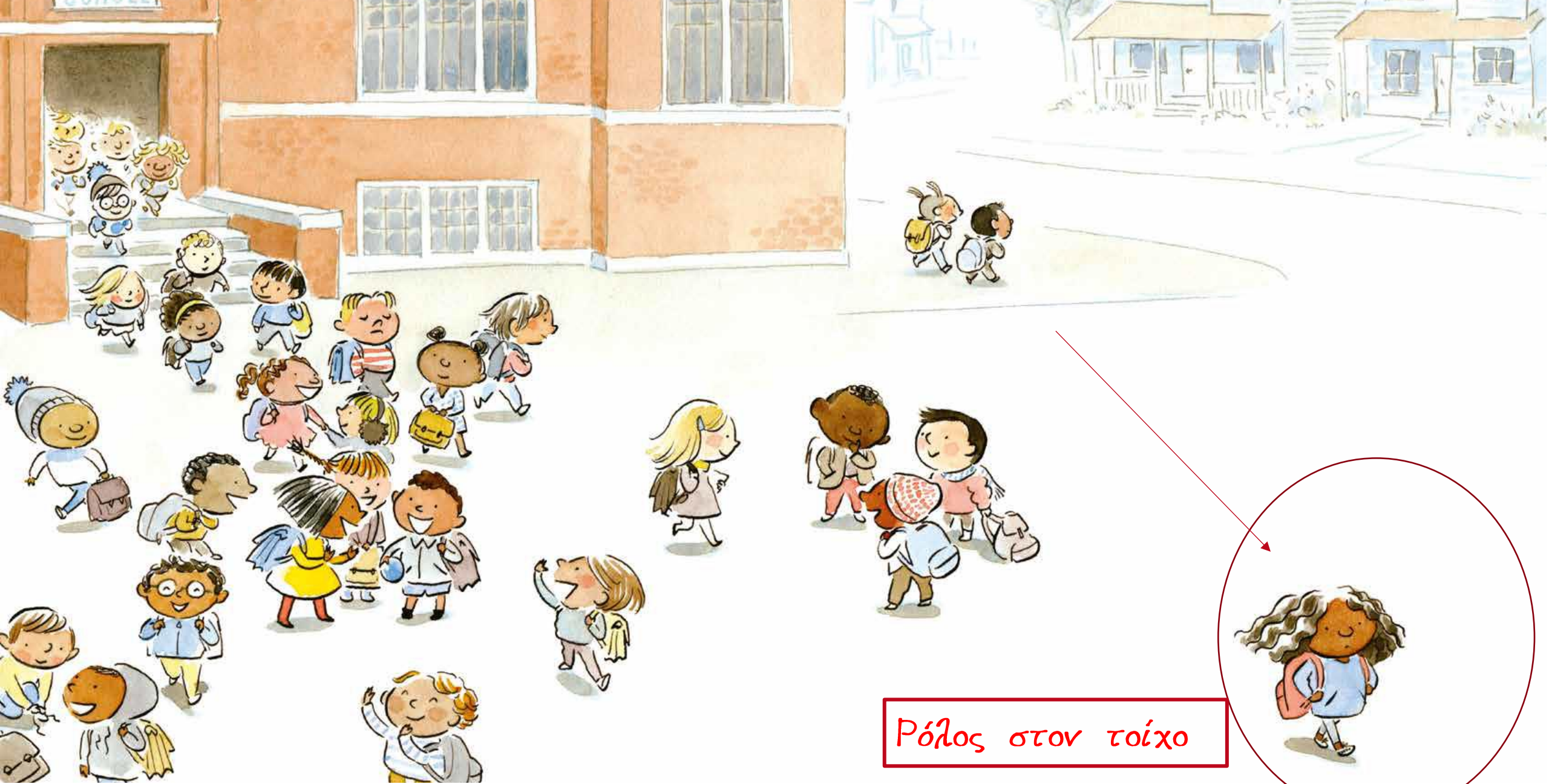
Ενότητα: Συστάσεις χαιρετισμοί
Ενότητα: Ο εαυτός μου

Διαγράμματα με ονόματα - αξιοποίηση μητρικής

Παρουσιάζω τη Βανέσσα (προφορικά και γραπτά)

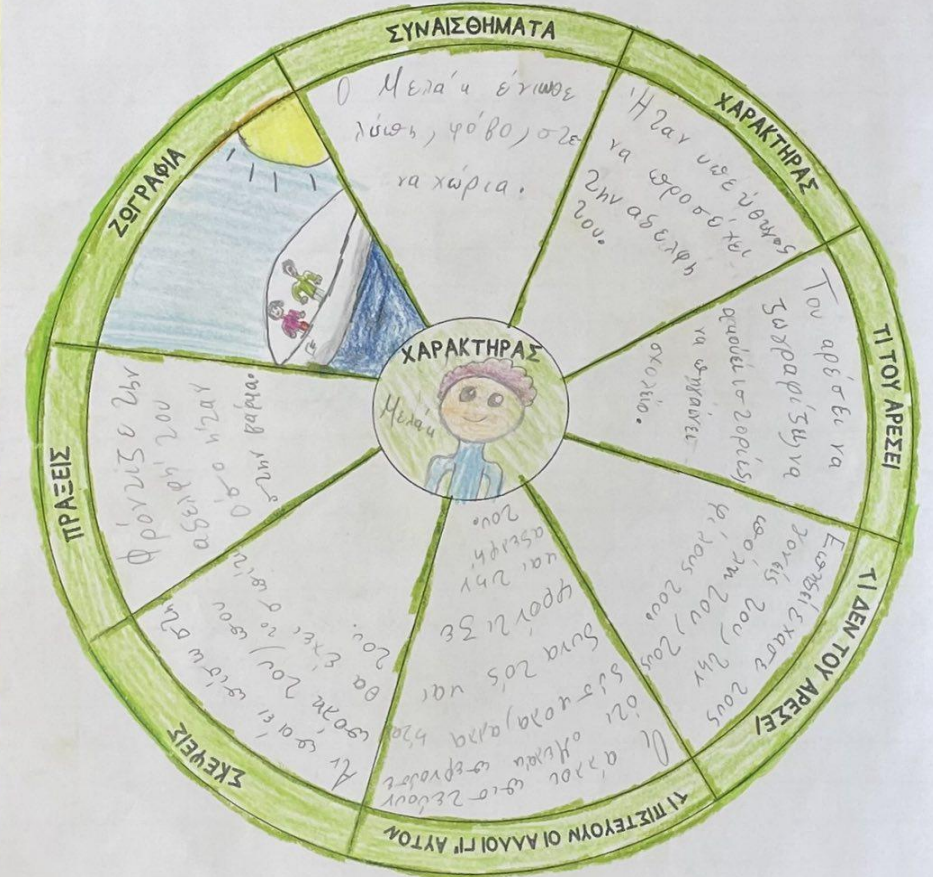
Διάλογος κοριτσιών - συστάσεις

Ρόλος στον τοίχο

Τίτλος Μαθήματος: Μετά, πόρος

Ονοματεπώνυμο:

АРЕУРО ПІПІНН

Μελάκ, μόνος

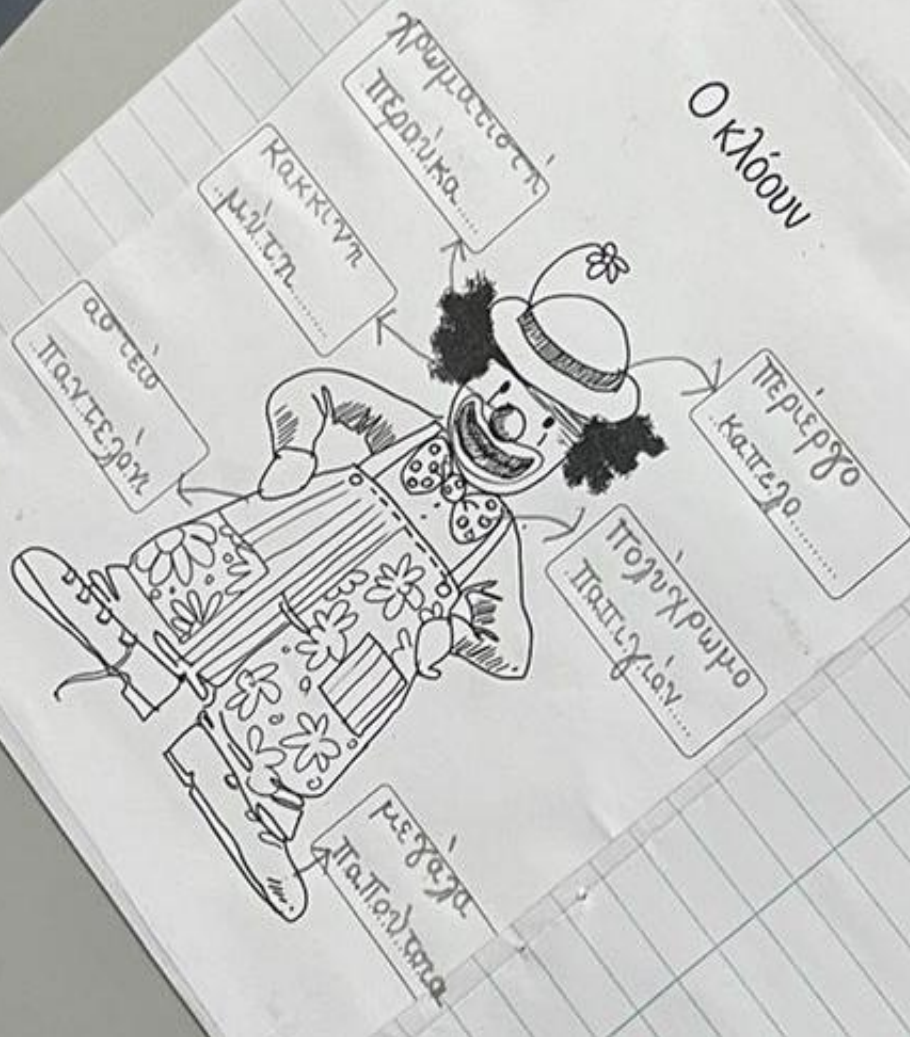
ΚΙΘΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΑΧΙΛΛΕΑΣ-ΡΑΪΝΕ

Ρόλος στον τοίχο

Χαρακτηριστικά του
ήρωα

Προσθήκη επιθέτων

Κατασκευή
προτάσεων

Ηρθε το καλοκαίρι
Ο κλόουν φοράει...

Εμένα μου αρέσει η Γυμναστική.
Εμένα μου αρέσουν τα Μαθηματικά.

Γνώριμες εικόνες για τα παιδιά -
ταύτιση

- Τα παιδιά παίζουν
- Τα παιδιά κάνουν μάθημα.

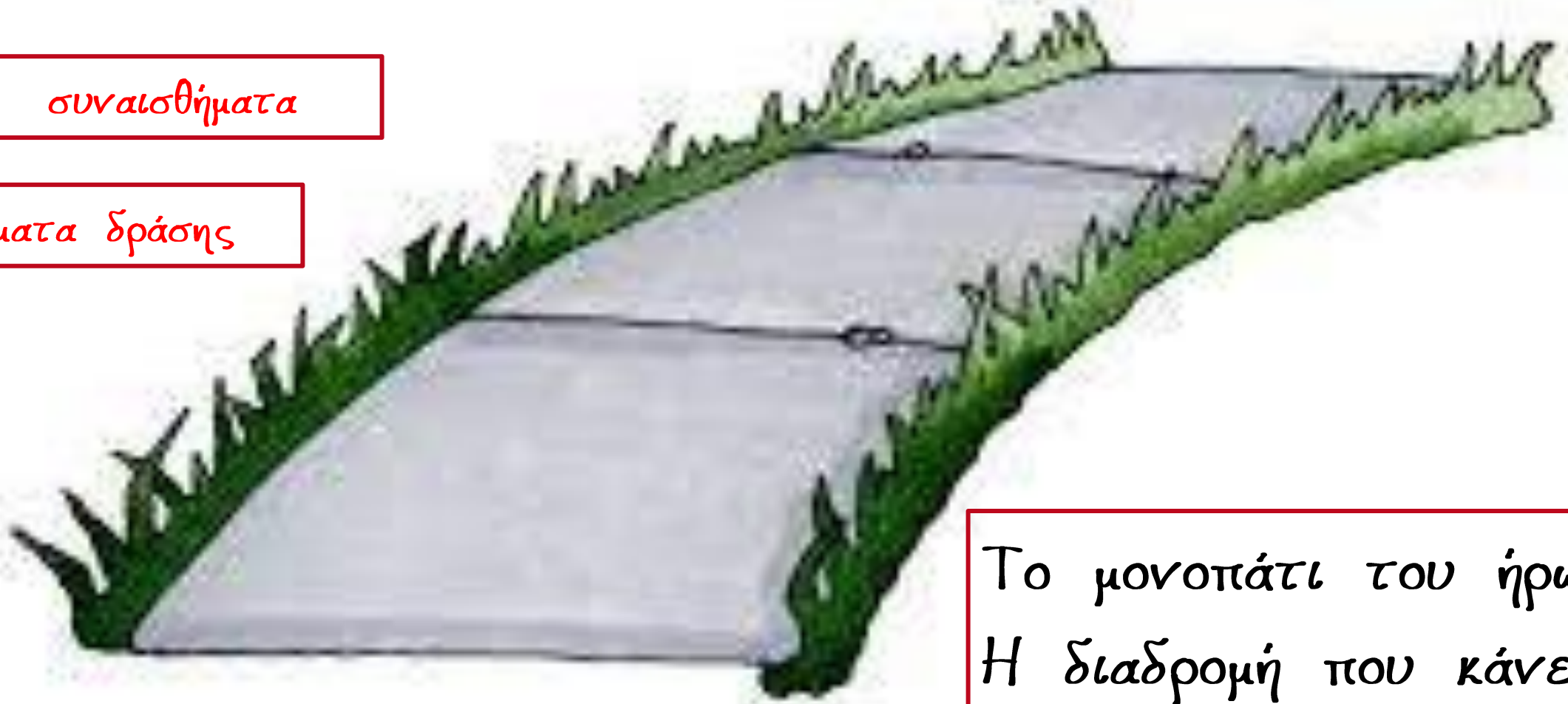

Γνώριμες εικόνες για τα παιδιά - ταύτιση

- Τα παιδιά κάνουν Ελληνικά.
- Τα παιδιά κάνουν Γυμναστική.

συναισθήματα

ρήματα δράσης

Διαφοροποιώ ανάλογα με το επίπεδο
Δεν αναμένω από όλα τα παιδιά το ίδιο.
Λέξεις – προτάσεις – μικρά κείμενα

Το μονοπάτι του ήρωα.
Η διαδρομή που κάνει για
να φτάσει στο τέλος
της ιστορίας

χρώματα

μπροστά

πίσω

μέσα

δεξιά

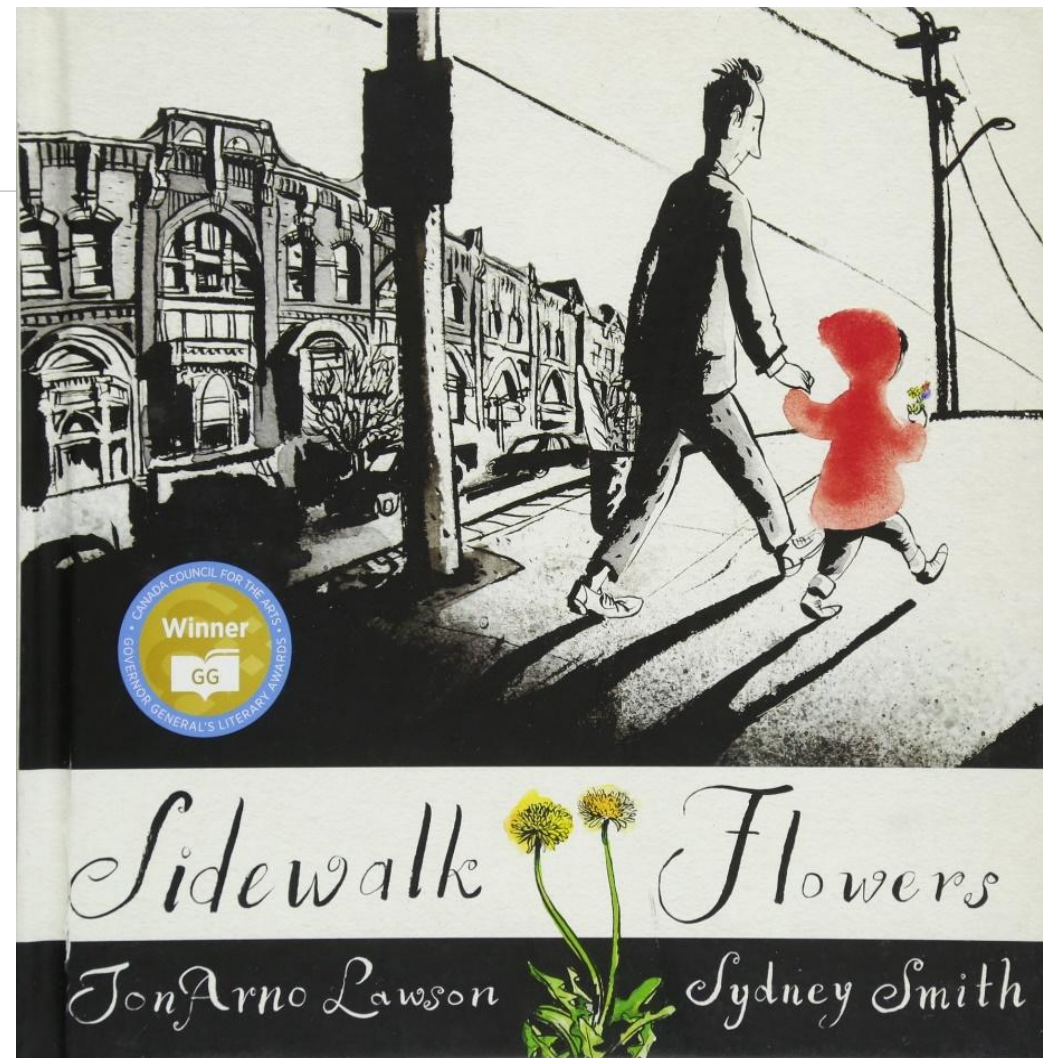
αριστερά

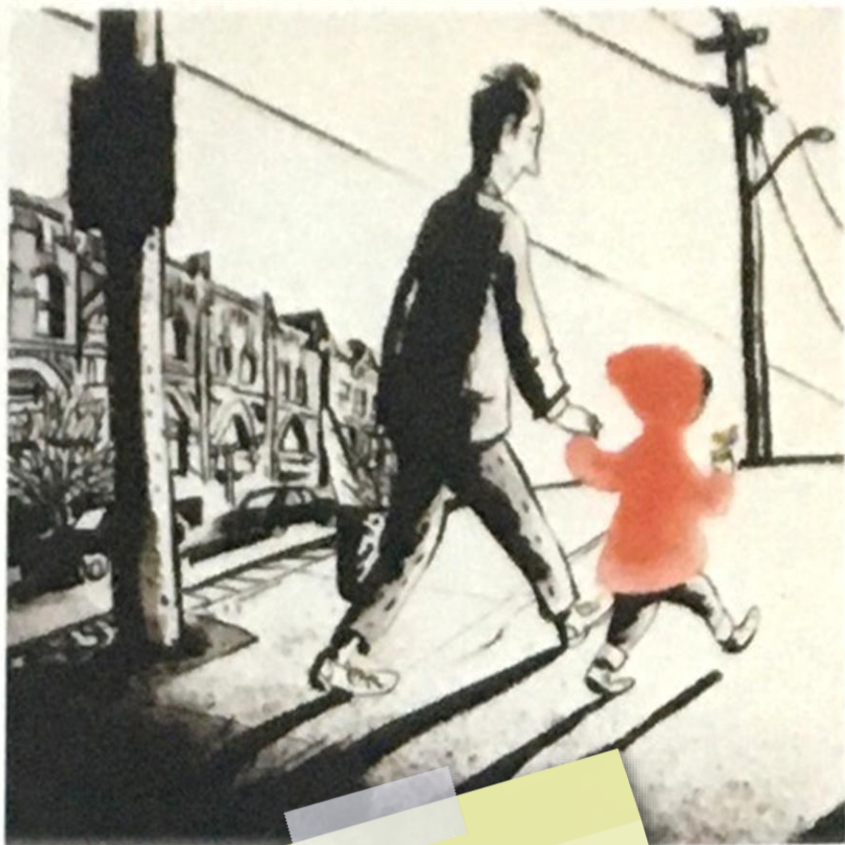
Εικονοβιβλία που απαιτούν τη συμμετοχή του αναγνώστη
Παιχνίδια εντοπισμού - ερωτήσεις/απαντήσεις σε ζευγάρια
Πού είναι ο αστερίας;

Λεξιλογικά παιχνίδια

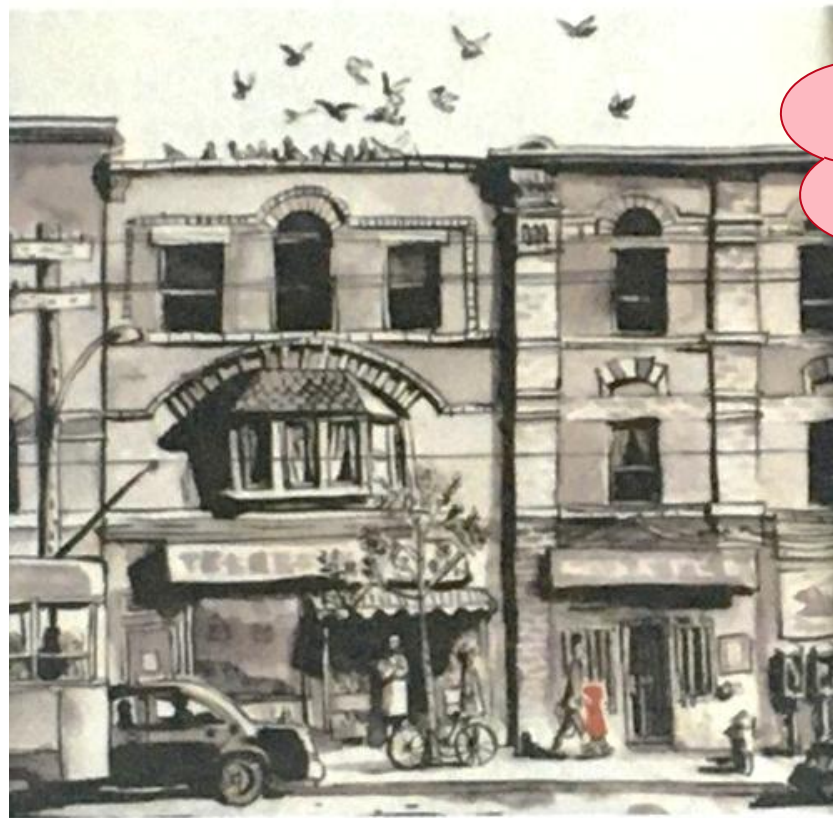
Γράψτε όσες
περισσότερες
λέξεις σας
έρχονται στο
μυαλό για κάθε
εικόνα.

Δημιουργία
οπτικού λεξικού.

Γράψτε όσες
περισσότερες λέξεις
σας έρχονται στο
μυαλό για κάθε
εικόνα.

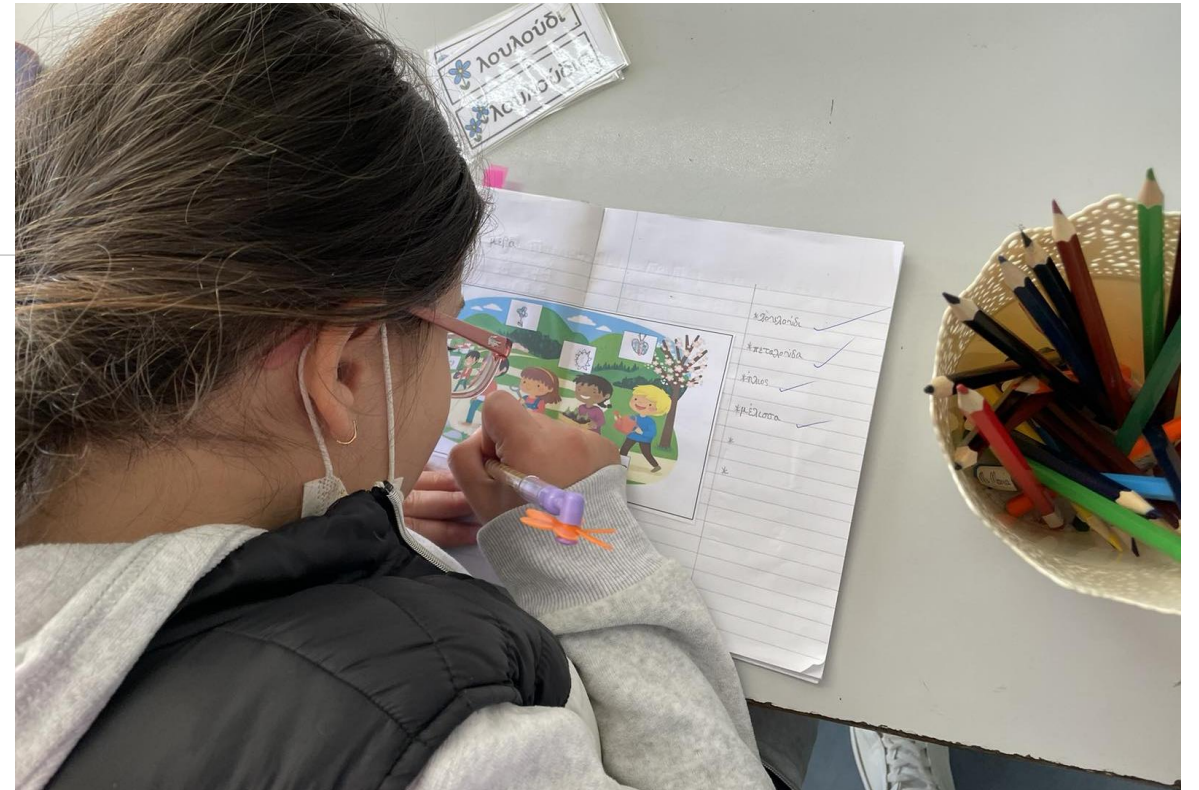
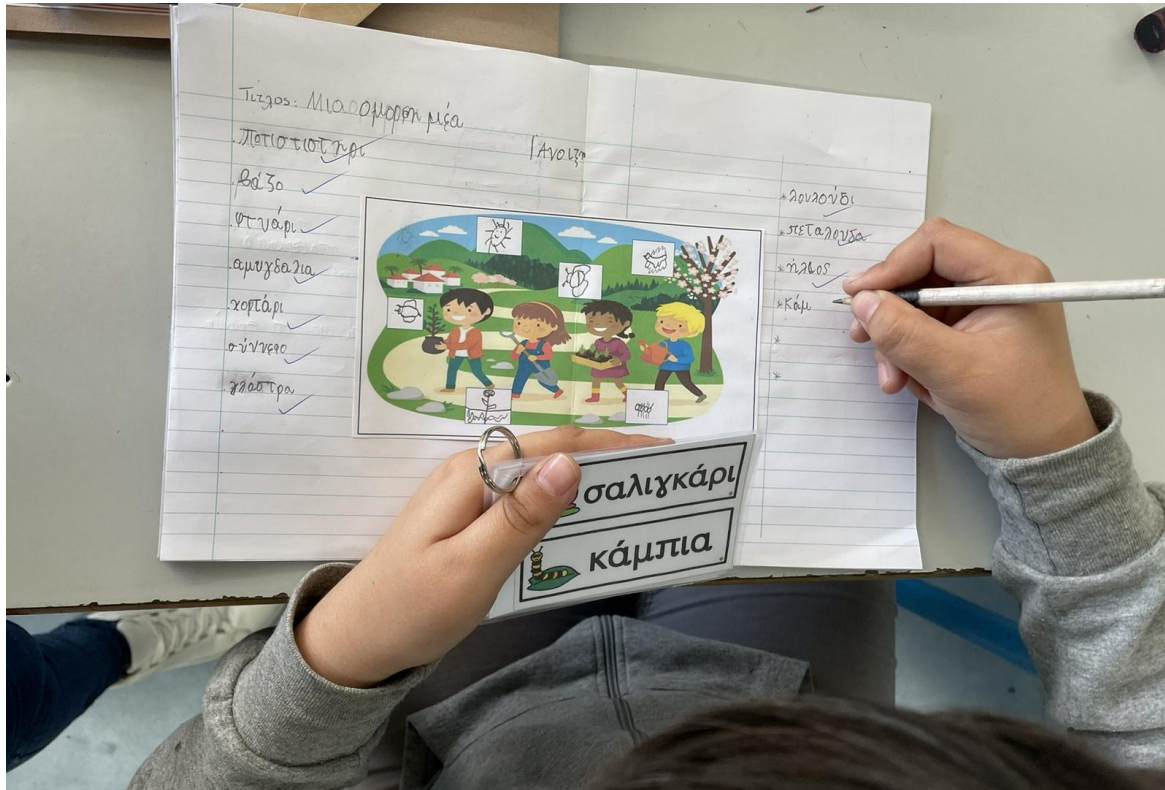

Από τη λέξη
στην πρόταση
και από την
πρόταση στο
κείμενο.

Εστίαση στην επιλογή
χρωμάτων – σχολιασμός-
- λέξεις – συναισθήματα -
συμβολισμοί

Εστίαση στο κορίτσι –
θέση μέγεθος –
πλαίσιο – σημασία -
ενσυναίσθηση

- Συμπλήρωση τροποποίηση εικόνων του κειμένου

Επαναφορά Αναδιήγηση

Παραγωγή προφορικού λόγου
Το κουβάρι της αφήγησης
Όλα τα παιδιά παράγουν
λόγο και χτίζουν ομαδικά την
ιστορία.

- Παροχή γλωσσικών
στηριγμάτων

Στην αρχή...

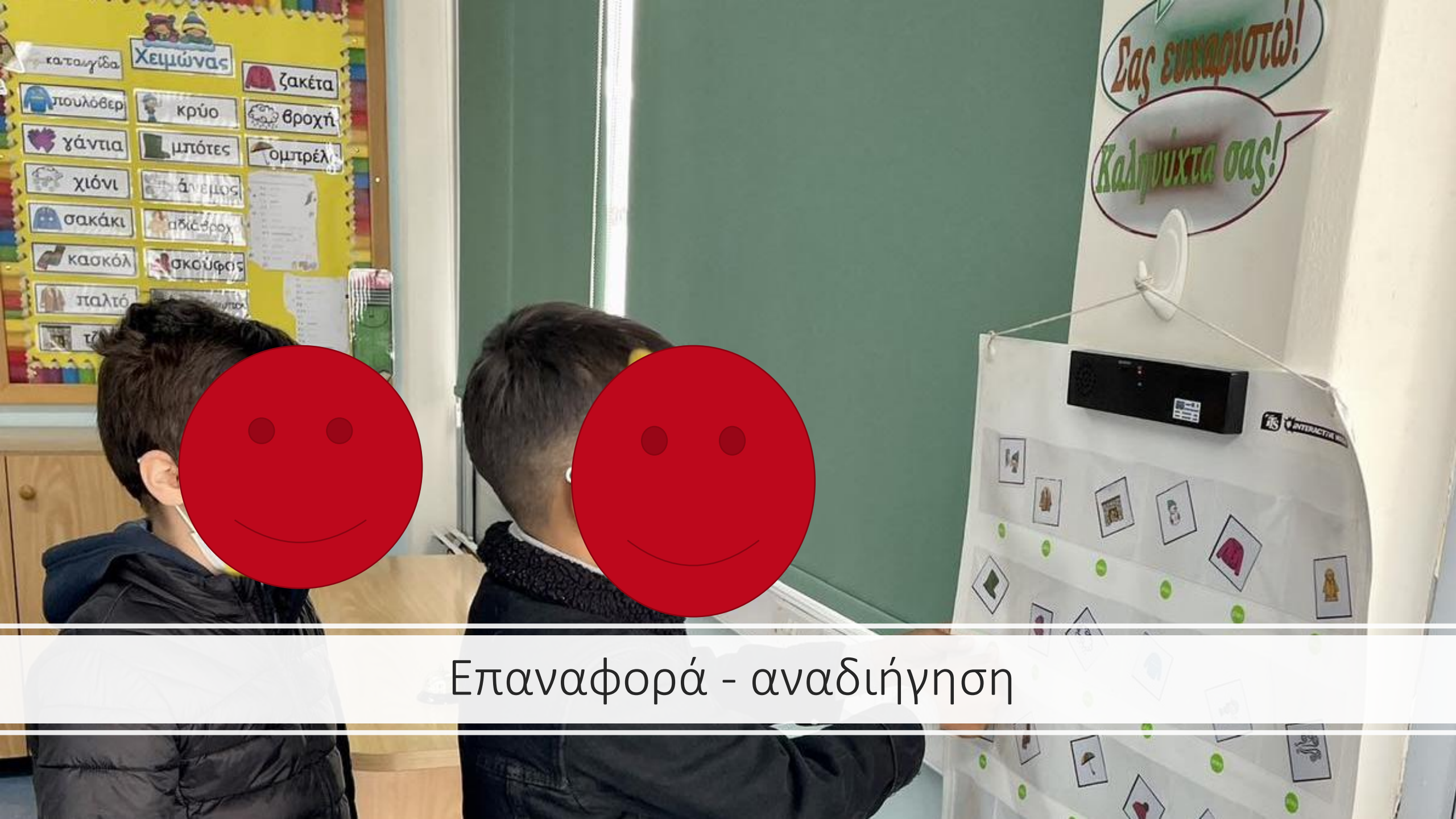
Μετά...

Επειτα...

Στο τέλος...

Αργότερα...

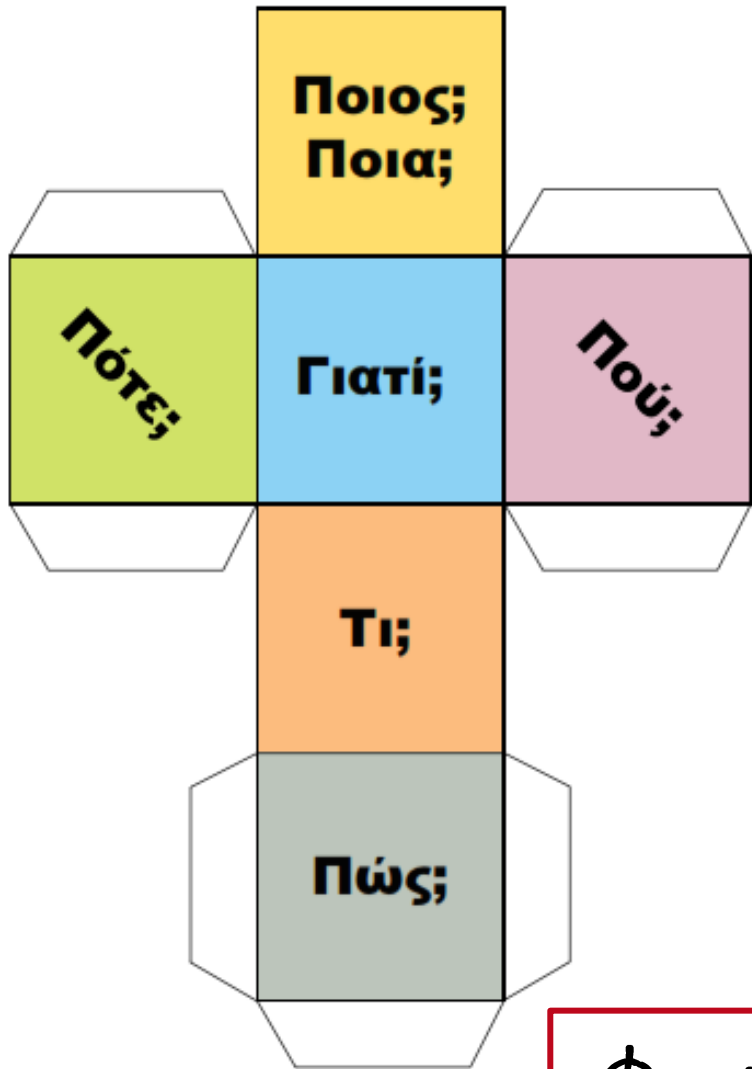

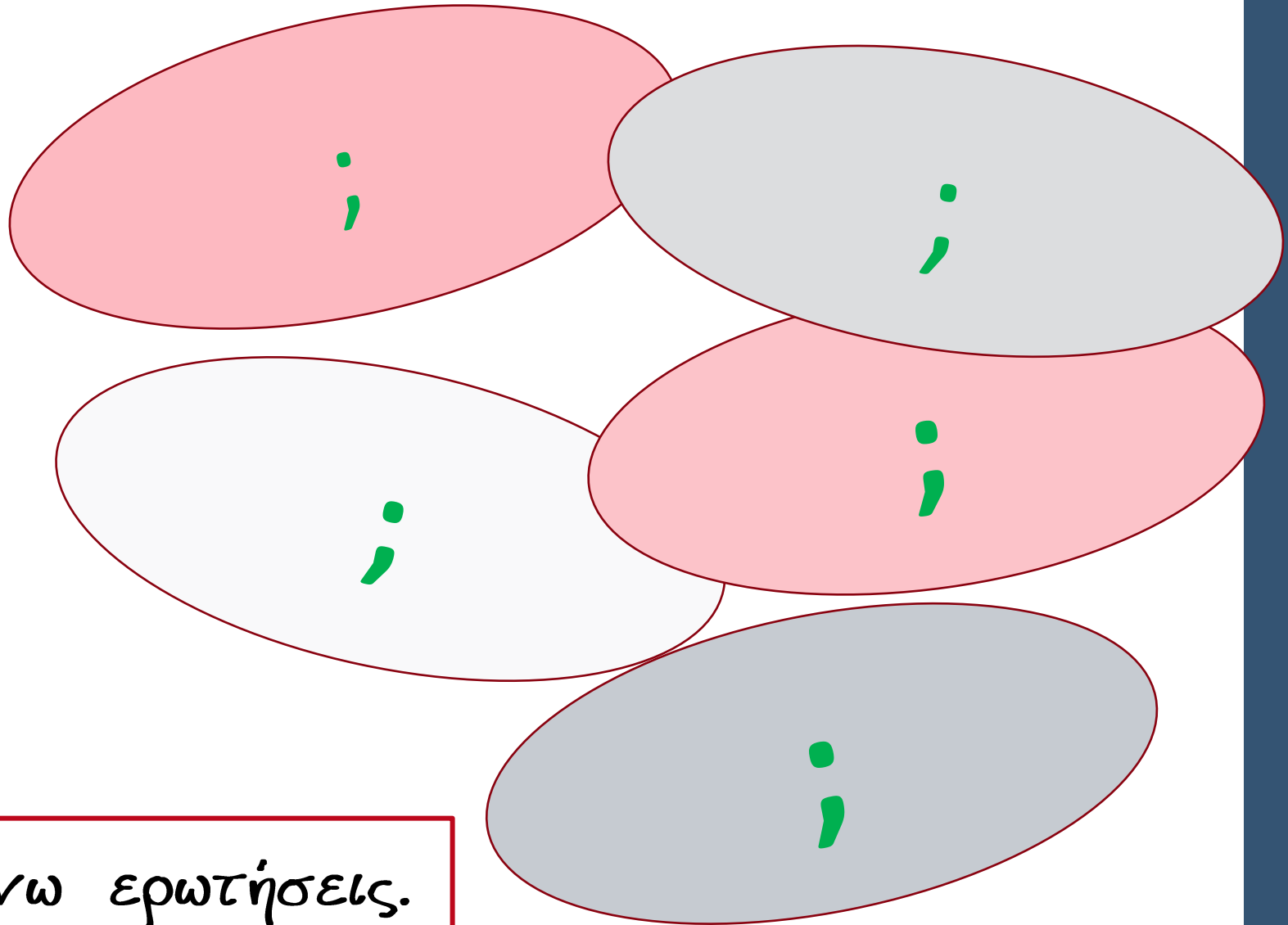
Επαναφορά - αναδιήγηση

Επαναφορά - αναδιήγηση

Φτιάχνω ερωτήσεις.

Δημιουργία λεζάντας

Δραστηριότητα: Δώστε στα παιδιά φωτοτυπίες από επιλεγμένες εικόνες του βιβλίου και ζητήστε τους να γράψουν μια σύντομη λεζάντα που να περιγράφει τι συμβαίνει στην εικόνα.

Γραμματισμός: Εξασκούνται στην γραφή απλών προτάσεων και στην σύνδεση εικόνας και κειμένου.

Άλλες δραστηριότητες

«Ζωγράφισε το
αγαπημένο σου
μέρος»

«Αν ήσουν ο
χαρακτήρας...»

Δημιουργία
εναλλακτικού
τέλους (με εικόνες)

Βιβλίο-Λεξικό
Εικόνων

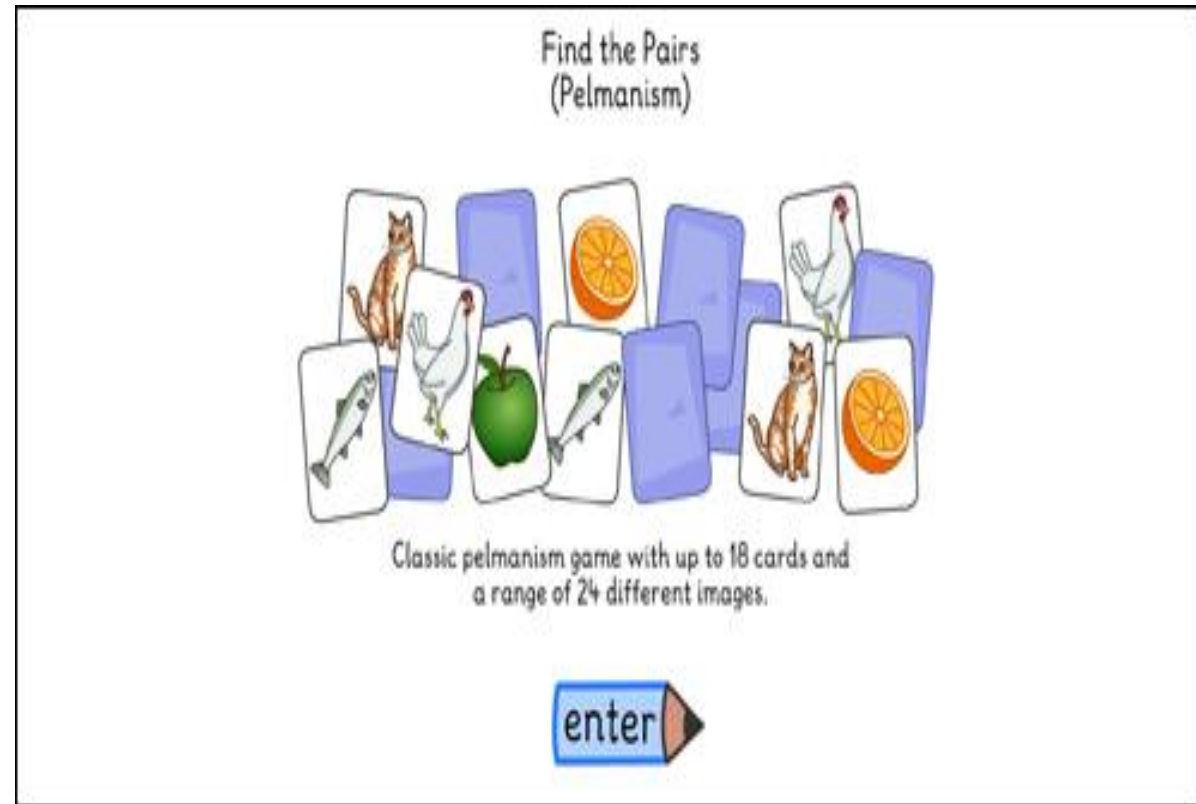
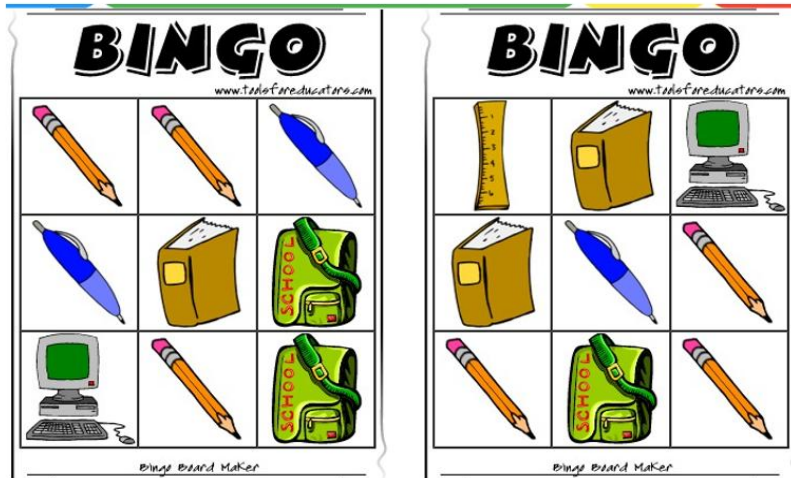
Επιπρόσθετες παιγνιώδεις δραστηριότητες

- ▼ Kaboom!
- ▼ Τικ τακ μπουμ
- ▼ Δώσε πάσα
- ▼ Κάρτες στον κύκλο
 - ▼ Επαναφορά λεξιλογίου
 - ▼ Κατανόηση ιστορίας
 - ▼ Παραγωγή προφορικού λόγου

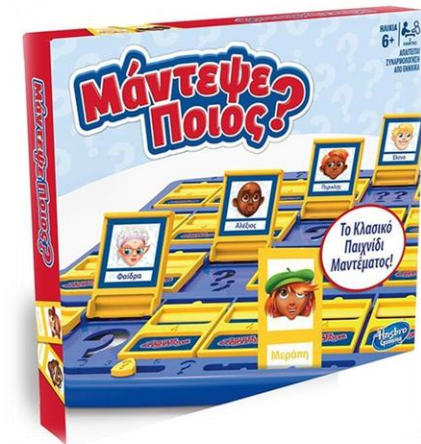
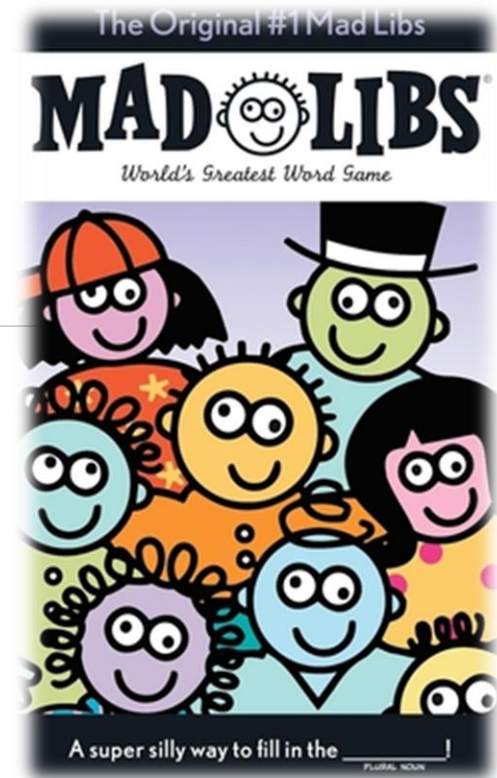
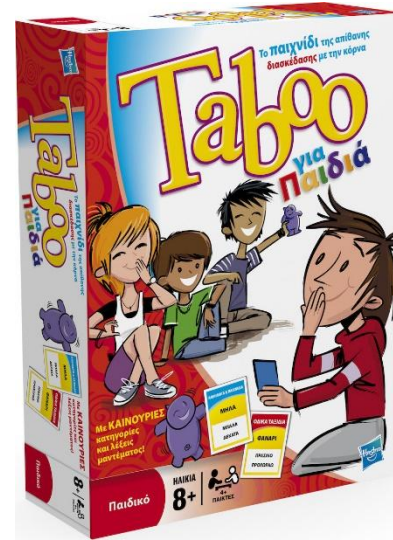
Επιπρόσθετες παιγνιώδεις δραστηριότητες

- ▶ Οπτικός γραμματισμός
- ▶ Ανάπτυξη λεξιλογίου
- ▶ Κατανόηση προφορικού λόγου

Επιπρόσθετες παιγνιώδεις δραστηριότητες

- Γραμματική
- Μέρη του λόγου
- Δημιουργική χρήση του λεξιλογίου
- Εξάσκηση της μνήμης

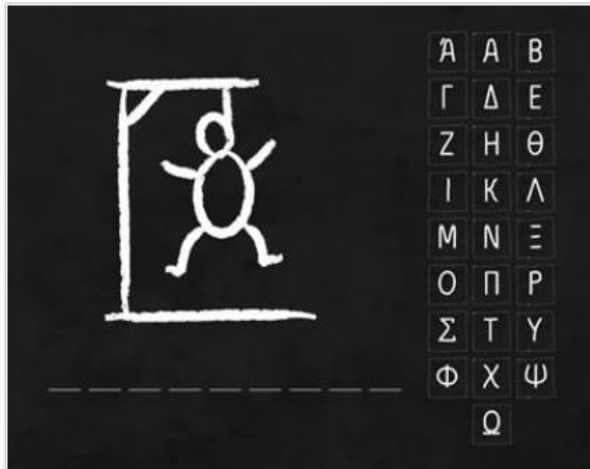

Order by: Name ▲ Modified ▼ Last played ▲

Εκπαιδευτικές εφαρμογές

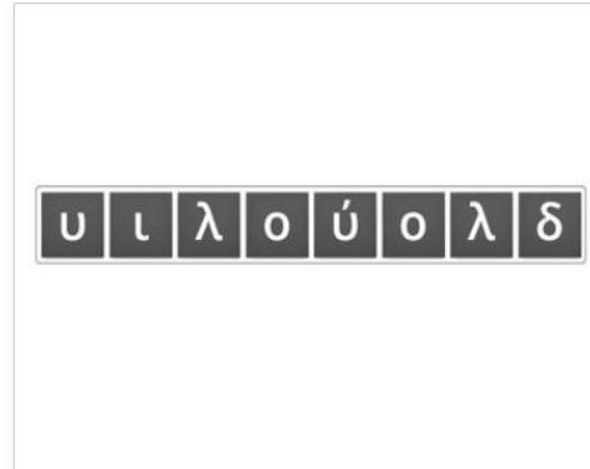
- Wordwall
- Quizlet

Άνοιξη κρεμάλα

Hangman

Private

Άνοιξη αναγραμματισμοί

Anagram

Private

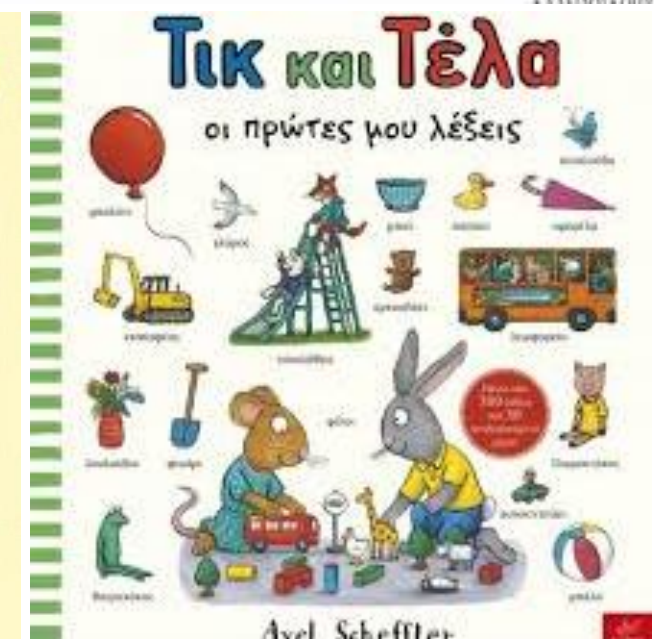
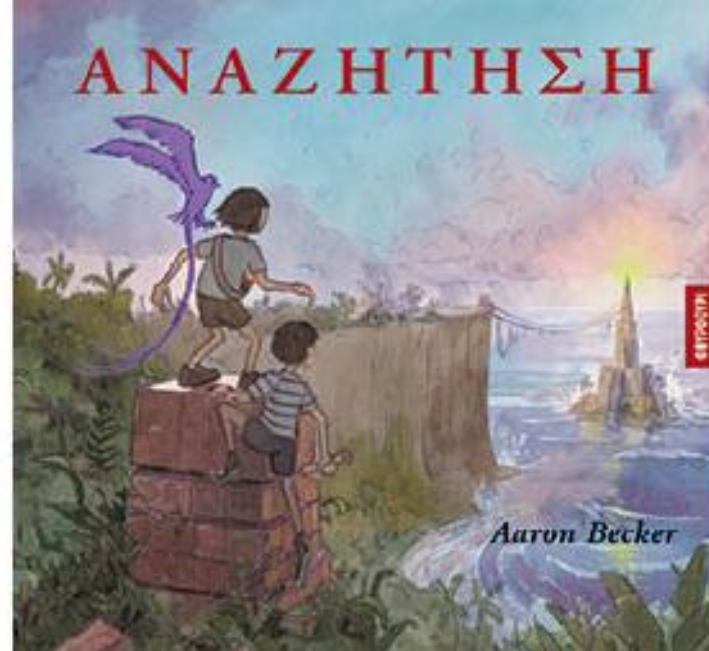

Άνοιξη

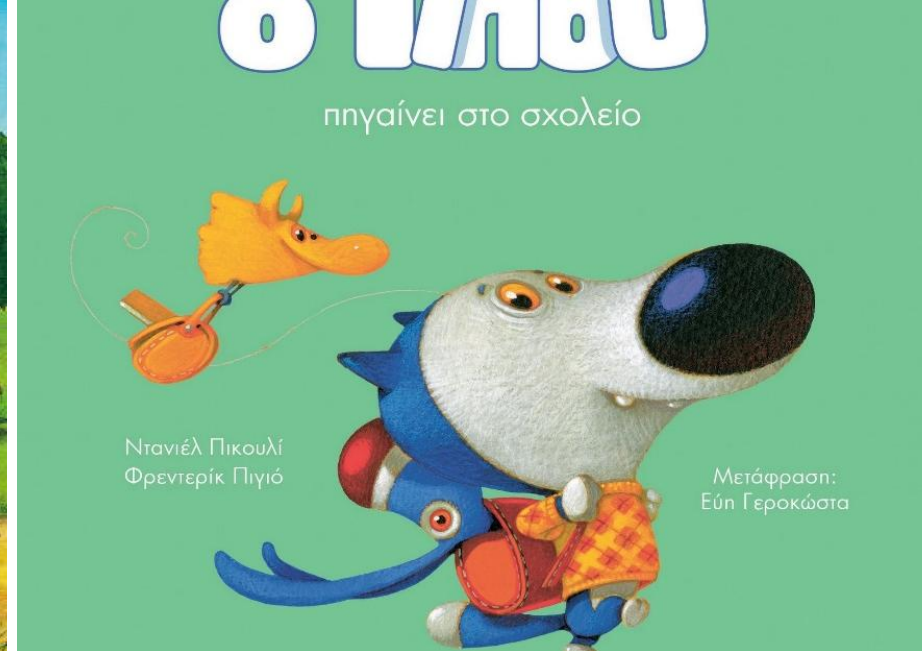
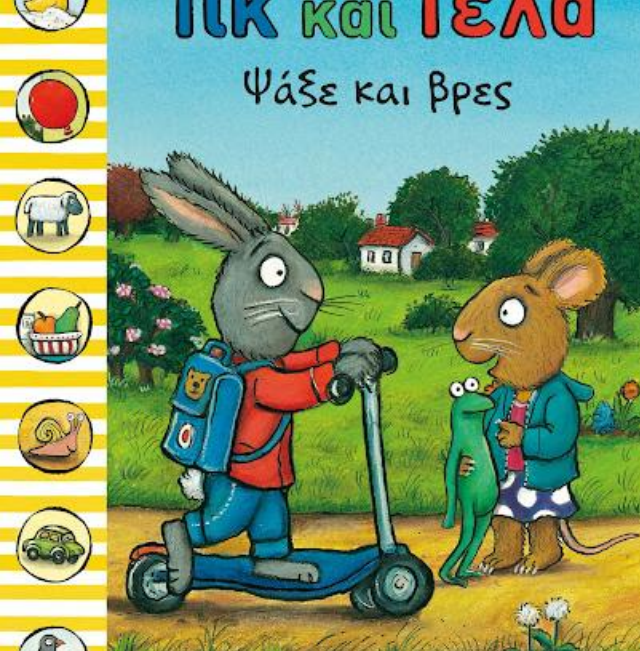
Wordsearch

Private

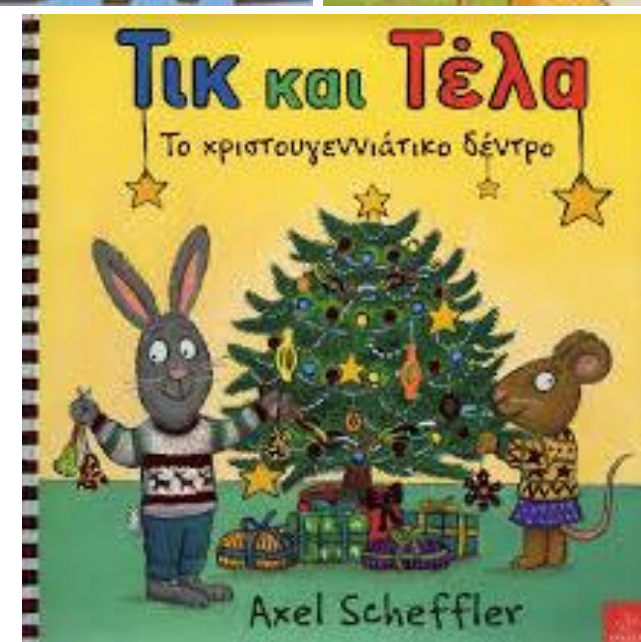
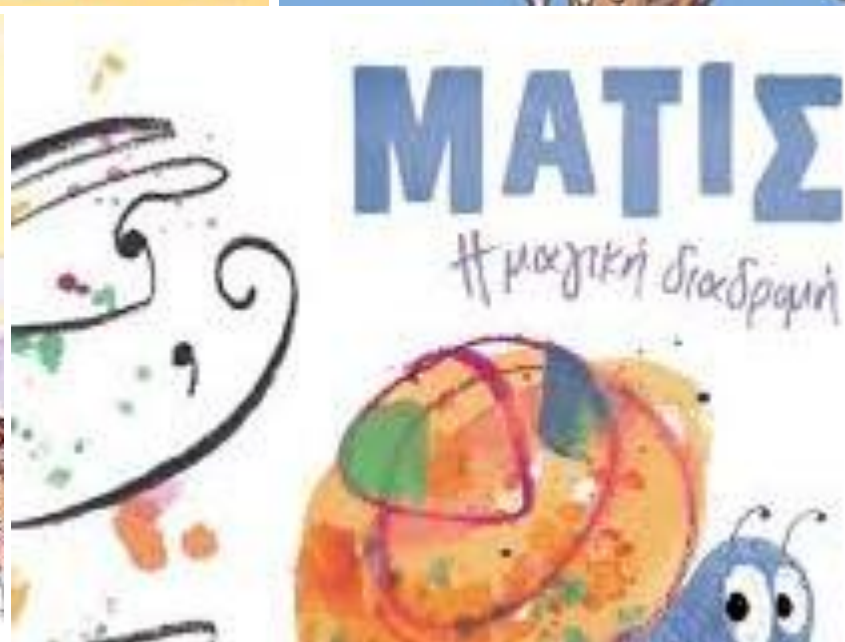
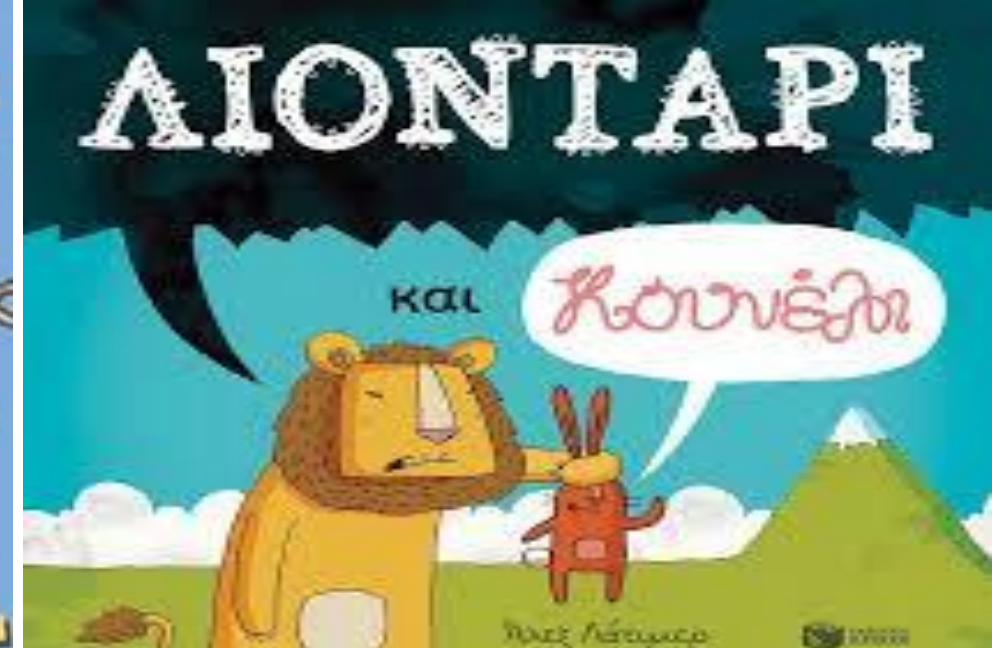
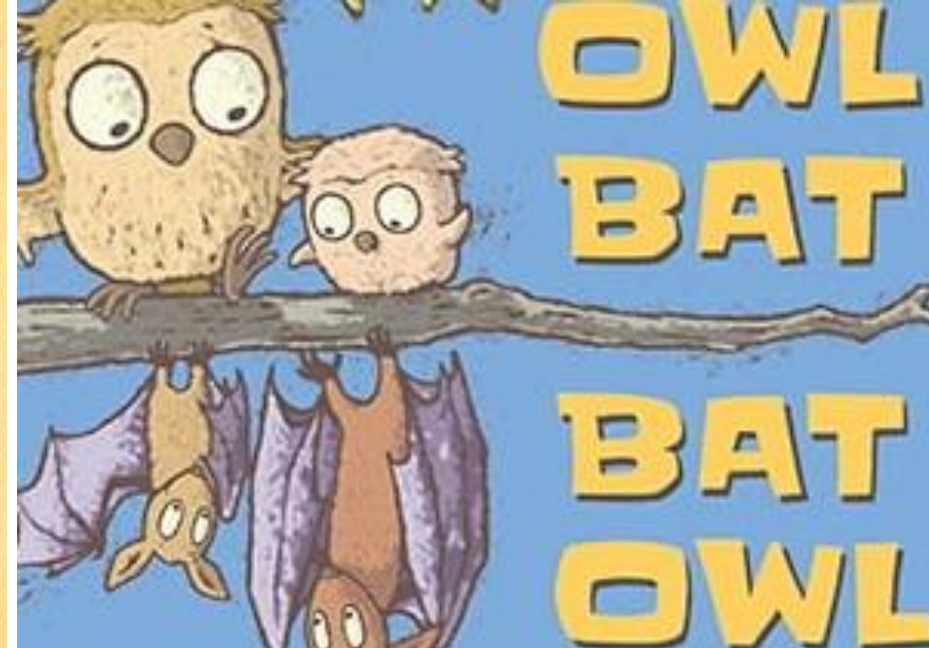
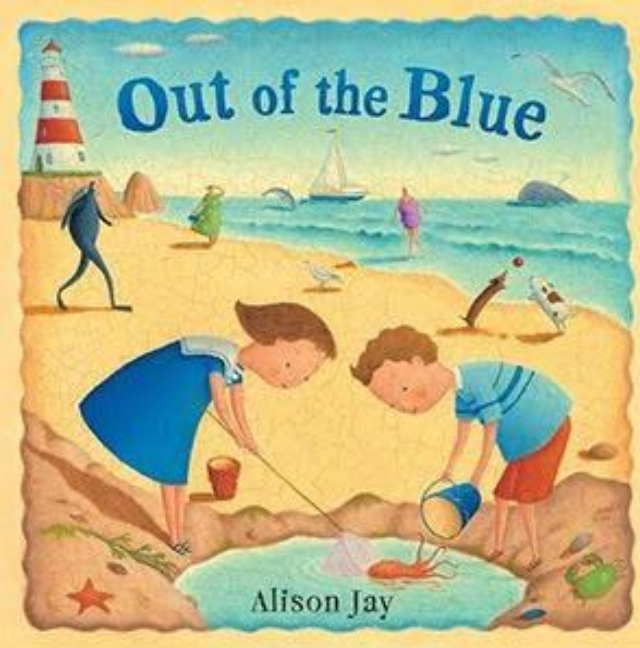

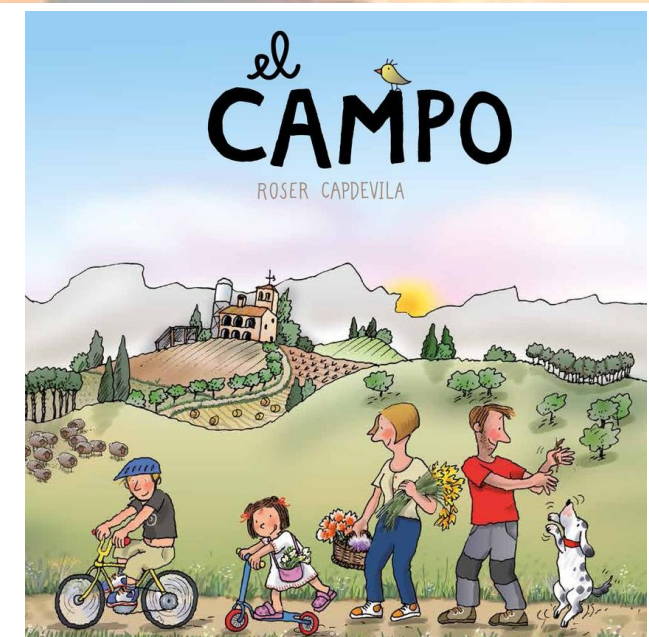
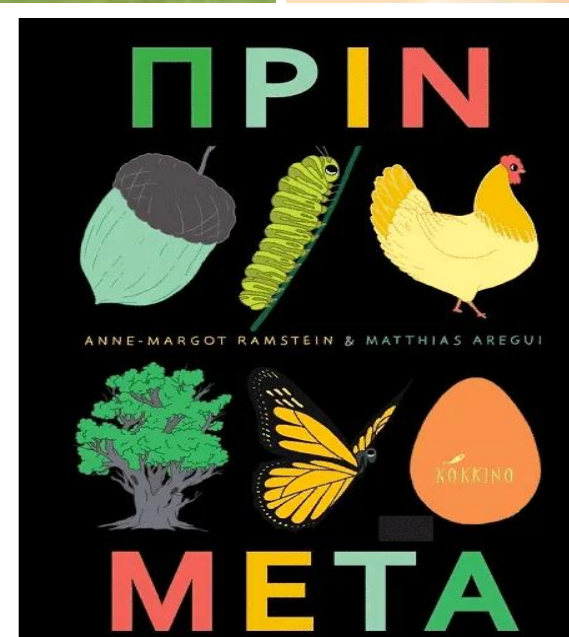
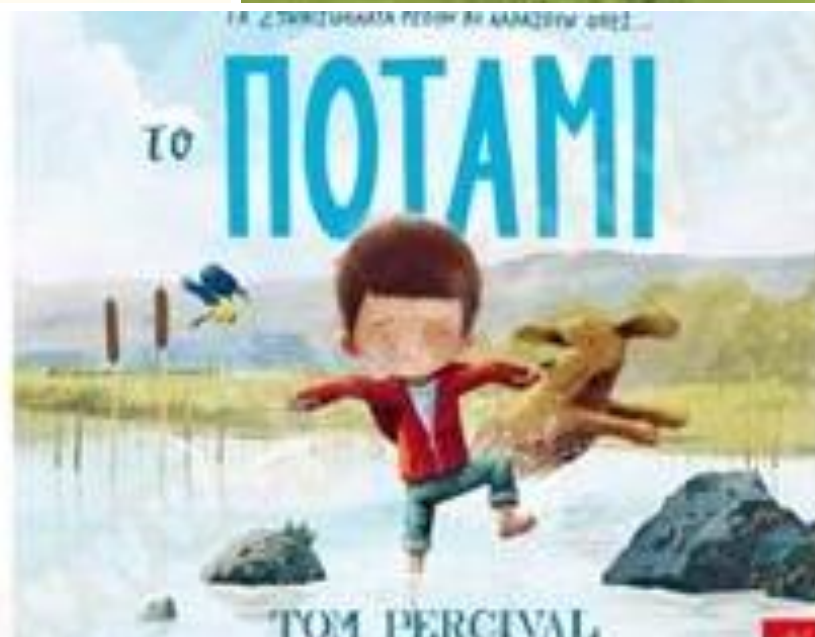
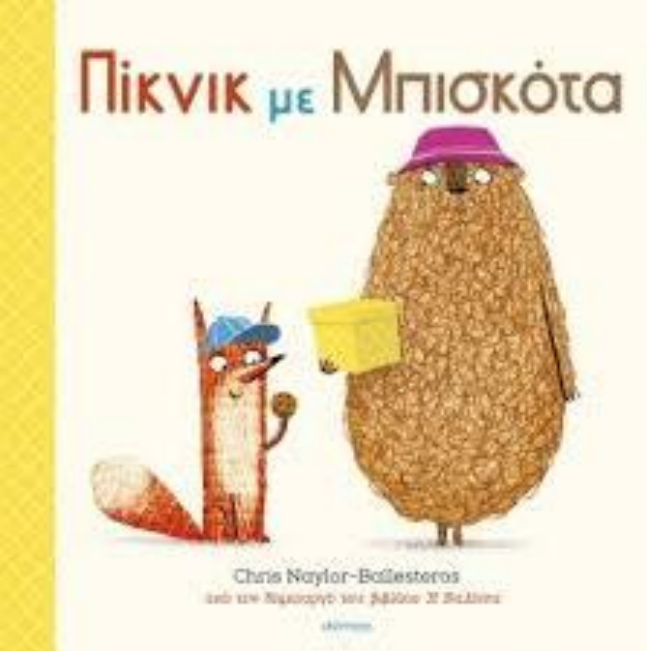
Επιπρόσθετα εικονοβιβλία κατάλληλα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης

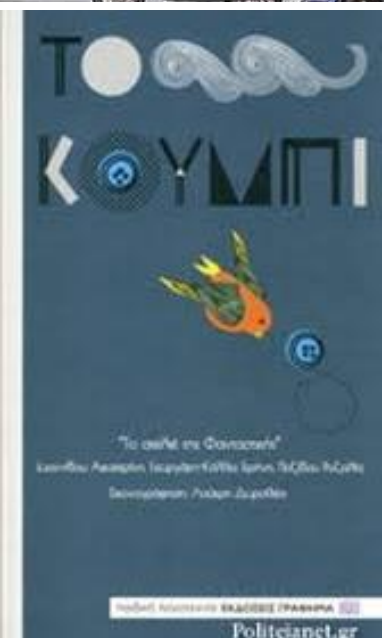
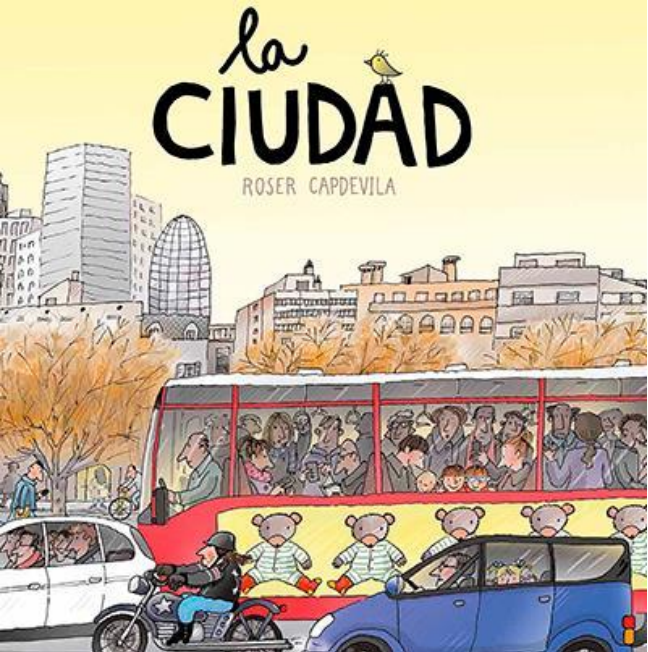
Επιπρόσθετα εικονοβιβλία κατάλληλα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης

Επιπρόσθετα εικονοβιβλία κατάλληλα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης

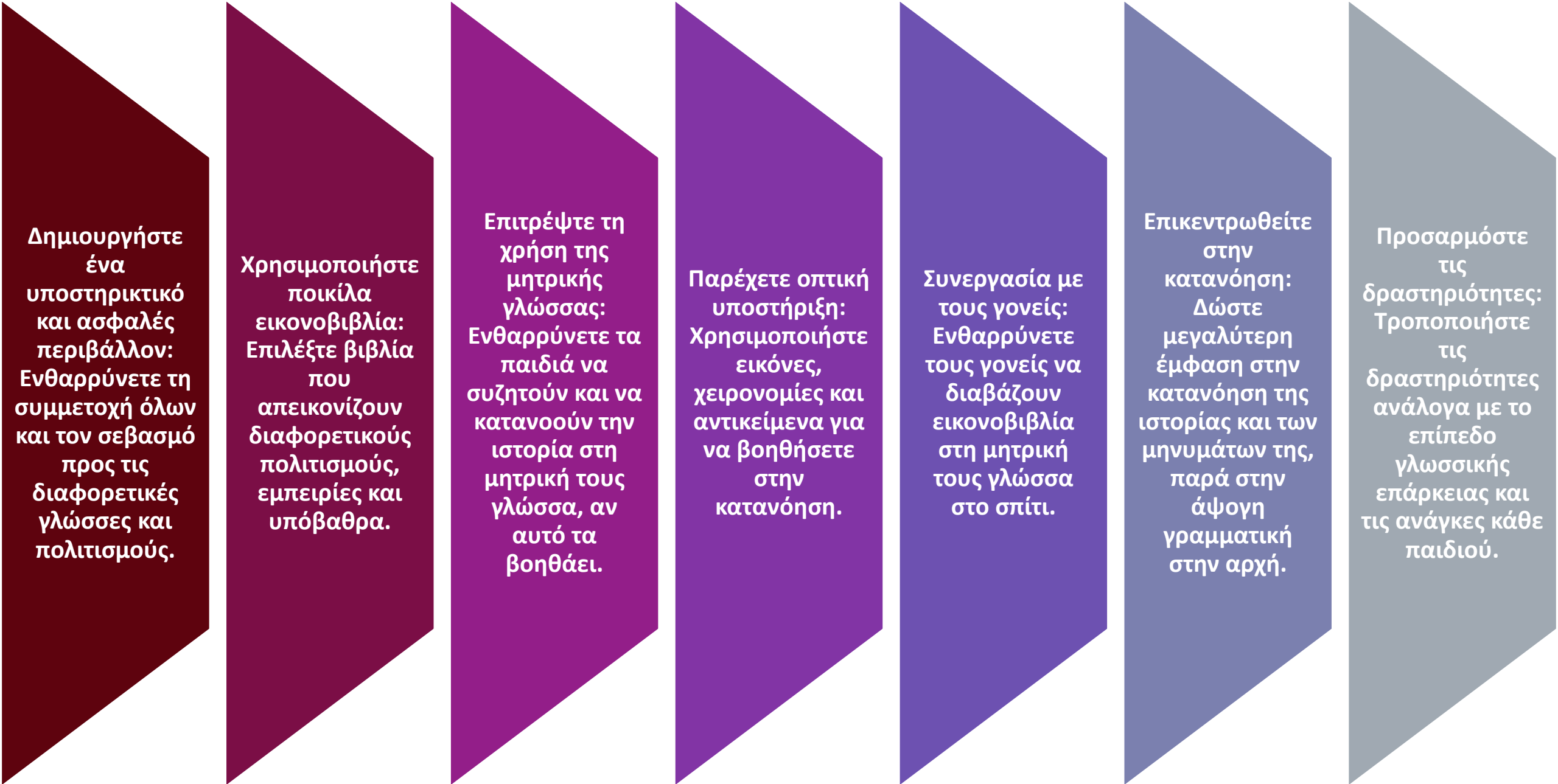
Επιπρόσθετα εικονοβιβλία κατάλληλα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης

Επιπρόσθετα εικονοβιβλία κατάλληλα για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης

Χρήσιμα εργαλεία

Ως επίλογος

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

UNIVERSITY *of*
NICOSIA